DENGÊ KOMKAR

Sal : 10
Wext : 22.2.1989
Hejmar : 114
Bıha : 1 DM

KOVARA FEDERASYONA KOMELÊN KARKERÊN KURDISTAN LI ELMANYA FEDERAL

CEJNA GELÊ KURD

NEWROZ

KURDISCHES NEUJAHRSFEST

Mannheim (4.3.1989) • **Berlin** (11.3.1989) • **Duisburg** (18.3.1989) • **Bremen** (26.3.1989) • **Paris** (8.4.1989)

KOMKAR 18. DELEGELER KURULU TOPLANDI

KOMKAR'ın 18. Delegeler Kurulu toplantısı 21-22 Ocak 1989 tarihleri arasında Köln'de yapıldı.

GYK ve Onur Kurulu üyelerinin yanısıra; dernek, komite ve çalışma gruplarından birer temsilci delege toplantısında hazır bulundular.

Bu yılki delegeler kurulu toplantısı, geçen yıllara nazaran gerek delege arkadaşların tartışma düzeyi ve gerekse tartışılan konuların iyi tespit edilmesiyle canlı bir ortamda yürütüldü.

Tüm delege arkadaşlar, gerek kendi birimlerindeki çalışmaları, gerekse GYK'nun 7 aylık çalışma ve mali raporunu değerlendirirken, eksikliklerin giderilmesi yönünde adımların atılmasının; bunun, merkez-birim ilişkilerinin daha sıklaştırılmasıyla mümkün olabileceğini belirttiler.

18. Delegeler Kurulu toplantısının ana tartışma konularını F. Almanya'daki Kürdistan'lı göçmenlerin birlik sorunu, Irak Kürdistanı'ndan Türkiye Kürdistanı'na sığınmak zorunda kalan insanlarımızla dayanışma ve genel olarak Kürdistan halkımızın sömürgeci güçlere karşı verdiği mücadele ile dayanışma oluşturdu.

Delege arkadaşlar, Türkiye Kürdistanı'na sığınmak zorunda kalan insanlarımız için açılan kampanyaya kendi aralarında topladıkları 730 DM'lık bir bağışla katıldılar.

GYK üyelerinin, önümüzdeki dönem Newroz eylemleri ve örgütümüzün diğer çalışma alanlarına ilişkin delege arkadaşlara verdikleri bilgilerle toplantı coşkulu bir ortamda son buldu.

IRAK'a Biyolojik Silah Hammaddesi

Federal Alman haberalma örgütlerinden sorumlu müsteşar Schreckenberger, haberalma örgütlerinin çalışmalarını denetleyen parlamento kontrol komisyonunda, Irak'ın Bağdat'a 35 km. uzaklıktaki Salman Pak'da biolojik silah üreten bir tesis oluşturduğunu ve deneylerde hammade olarak kullanılan çok zehirli** *"Mykotoxin HT-2"* **ve** *"Mykotoxin T-2"* **isimli iki zehirin 1987'de 100 mg'lik iki paket halinde Münih yakınlarındaki F. Alman şirketi** *"Sigma Chemie"* **tarafından Irak'a satıldığının tesbit edildiğini açıkladı. Bu zehirler özellikle kanser mikrobunun üretilmesinde kullanılıyor. Irak'ın ayrıca tifus, şarbon ve kolera hastalıkları mikroplarını da üretme olanağına sahip olduğu belirtiliyor.

Köln:

KÜRTLERLE İLGİLİ İKİ TOPLANTI

F. Almanya'nın Köln kentinde 9 ve 15 Şubat 1989 tarihlerinde Kürtleri konu alan iki toplantı gerçekleştirildi.

9 Şubat tarihli toplantı, Köln Halk Yüksek Okulu (Volkshochschule) ve Uluslararası Af Örgütü'nün ortak insiyatifi ile gerçekleştirildi ve konuşmacı olarak da Sertaç Bucak hazır bulundu.

S. Bucak konuşmasında, Türk

(Devamı 19. sayfada)

KOMJIN'IN DÜZENLEDİĞİ SEMİNERLER BÜYÜK İLGİ GÖRÜYOR

F. Almanya ve Batı Berlin Kürdistanlı Kadınlar Komitesi KOMJIN'ın bu yılki çalışma programının önemli bir unsurunu oluşturan "hafta sonu seminerleri"nin bir tanesi daha "**Neden Örgütlenme Gereğini Duyuyoruz?**" başlığı altında 20-22 Ocak 1989 tarihlerinde düzenlendi.

Seminer, F. Almanya'da yaşayan ve çalışan Kürdistanlı kadınların daha geniş çapta katılımlarını sağlamak amacıyla, iki ayrı bölgede; Güneydekiler için Lichtenfels'te, Kuzeydekiler için Leer'de iki grup halinde verildi. Her iki toplantıya toplam 51 bayan katıldı.

"Neden örgütlenme gereğini duyuyoruz?" konulu seminerin ara başlıklarını şunlar oluşturuyordu:

a) Kürdistan'ın kısa tarihçesi,
b) Kürdistan'da kadının genel durumu,
c) Yurtdışına göç nedenleri,
d) Yurtdışındaki Türkiye ve Türkiye Kürdistanı örgütlerinde kadınların çabaları,
e) KOMJIN'ın kuruluşu ve tarihçesi,
f) KOMJIN'ın bugünkü ve gelecekteki konumu,
g) Bağımsız bir kadın örgütünün oluşma koşulları,
h) Ve buna bağlı olarak, oluşması öngörülen "Kadınlar Birliği"nin tüzüğünün görüşülmesi.

Oldukça detaylı olan seminer, her iki bölgede de büyük bir ilgi ile izlendi. Katılanların getirdikleri örneklerle, karşılıklı bilgi alış-verişi içinde geçti. Özellikle, daha geniş çaplı bir kadın örgütüne yönelik hedef ve çalışma yöntemlerini içeren "tüzük" maddelerinin üzerinde teker teker duruldu. Birçok deneyimli arkadaşımızın, maddelere ilişkin bir takım öneri ve tamamlayıcı görüşleri, tartışmalara canlılık getirdi.

Seminerin sonucunda KOMJIN'ın çalışmalarında ileri bir aşamaya vardığı ve bunun, geniş çaplı bir "kadın örgütlenmesi"ne dönüştürülmesinin ön çalışmaları olduğu inancına varıldı.

Ayrıca Güney yöresinde yapılan seminer yerinde bulunan Türkiyeli ve Alman gruplarıyla seminerin ikinci akşamı bir eğlence düzenlendi. Nürnberg Kürdistan İşçi Derneği'nden gelen arkadaşlar gecenin coşkulu geçmesinde pay sahibi olurken, KOMJIN ile dayanışma göstermeleri de bizleri çok sevindirdi. Bunun yanısıra, halkların kardeşliğinin kaçınılmaz olduğu vurgulanan gecede, diğer gruplarla ortak bir anlayış sergilendi. Bu da, KOMJIN'ın saygınlığının bir kanıtı oldu.

Bu tür seminerlerin, kaynaşmada önemli bir etken olduğuna inanan KOMJIN, böylesi seminerlere sık sık yer verecek.

Zozan

Avusturya:

ÖĞRENCİLERİN KÜRT HALKIYLA ÖRNEK BİR DAYANIŞMASI

Avusturya'nın St. Pölten şehrinde federal lise ve ortaokul öğrencileri, bir insiyatif oluşturarak, Kürt halkıyla çok yönlü bir dayanışma kampanyası yürütüyorlar.

Öğrencilerin Kürt halkının sorunlarına ilgi duymaları özetle şöyle gelişiyor:

İnsan haklarının 40. yıldönümü dolayısiyle bir Kürt, St. Pölten federal lisesinde öğrencileri tarih dersinde ziyaret ediyor. Öğrencilere Kürdistan ve Kürt halkı hakkında bilgiler veriyor. Kürt halkının bugün karşı karşıya bulunduğu sorunları dile getiriyor.

Kürt halkı hakkındaki bu bilgiler öğrencileri çok etkiliyor.

Kürt halkına yönelik barbarlığa karşı sessiz kalmamak için öğrenciler bir insiyatif oluşturuyorlar. İnsiyatif, ilk etapta Başbakan Dr. Vranitzky, Dışişleri Bakanı Dr. Mock ve siyasi partilerin insan hakları sözcülerine birer mektup yazıyor. Başbakan Dr. Vranitzky'e gönderdikleri mektup aynen şöyle:

"Sayın Başbakan,

"Sekiz yıldan beri Avusturya'da yaşıyan bir Kürt, insan haklarının 40. yıldönümü olan 10.12.1988 günü, tarih dersimize misafir olarak katıldı. Çok etkileyici bir şekilde Kürt halkının içinde bulunduğu durum hakkında bizleri bilgilendirdi. Kürtlere yönelik insan hakları çok açık ve vahşi bir şekilde çiğnenmektedir. Bir yandan Kürtler Türkiye'de benliklerini kaybetme tehlikesi ile karşı karşıya bulunurken, -diğer bir deyişle ne dillerini konuşabiliyorlar, ne de kültürlerini geliştirmelerine müsade ediliyor- diğer yandan Irak, zehirli gaz, işkence ve sürgünlerle bu halkı hepten imha etmeye çalışıyor. Hatta Nazi döneminden bu yana en

Schülerinitiative gegen den Kurden-Holocaust

Briefe an Kanzler und Außenminister sollen "aufrütteln"!

Briefe an den Bundeskanzler und Außenminister

Engagierte Schüler bekämpfen Menschenrechts-Verletzungen

büyük halk katliamı Kürtlere karşı gerçekleştirilmiştir. Geçmişle hesaplaşırken bu günü unuttuk mu? İnsan, tarihin tekerrürüne sessiz bir şekilde seyirci kalır ve ondan ders çıkarmadıktan sonra, geçmişle hesaplaşmının anlamı nedir? Bu olaylar biz gençleri ve angaje olmuş insanları derinden sarsmıştır. Sorumluluğumuz gereği 'Kürtlerin sefaletini azaltmak için ne yapabiliriz?' sorusunu kendimize soruyoruz. Tabi bizce en önemli sorular şunlardır:

**Avusturya devleti bugüne kadar somut olarak ne yapmıştır?*

**Yakın gelecekte Kürtlere yardım etmek için Avusturya devleti ne düşünüyor?*

**Avusturya, insan haklarını ihlal eden devletlere karşı ne gibi politik ve ekonomik yaptırımlar uygulayabilir?*

**Bu sorunu uluslararası kuruluşların gündemine getirmek tarafsız bir devletin görevi değil mi?*

**Uluslararası yardımların direkt ve emin bir şekilde yerine ulaşması için çaba gösteremez misiniz?*

Sayın Başbakan, sizden en büyük istemimiz, Kürt sorununu BM'ler gündemine getirmeniz veya en azından, Kürt halkının izole edilmesine karşı protesto eylemleri başlatmanızdır.

İstemlerimize gereken ilgiyi gösterecek ve gerekli tedbirleri alacağınızı ümit ediyoruz."

Başbakana yazılan sözkonusu mektup ve öğrencilerin Kürt halkıyla dayanışma eylemleri Avusturya basınına geniş şekilde yansıdı. **"Stadt St. Pölten"** ve **"Österreich NON"** gazeteleri olayı şu başlıklarla verdiler:

Kürtlere Yapılan Vahşete Karşı Öğrenci İnsiyatifi" ve "Başbakan ve Dışişleri Bakanına Mektup: "Uyanmalısınız!"

Avusturya öğrencilerinin bu duyarlılığı ve dayanışması bir kez daha gösteriyor ki, halkımız yalnız değildir. İnanıyoruz ki halkımızın yürüttüğü onurlu mücadele bu gibi dayanışmalarla daha da güçlenecek, sömürgeci rejimleri köşeye sıkıştırmak ve uluslararası kamuoyunda onları izole etmede büyük katkı sağlıyacaktır. Bu nedenle biz Avusturyalı öğrencilerinin halkımızla olan bu örnek dayanışmasına büyük değer biçiyoruz.

Hollanda:

Onurlu Bir Eylem

Sömürgeci Türk rejiminin temsilcileri, emperyalizmin Ortadoğu düzeyindeki jandarmalığını sürdürmek için askeri alanda güçlendirilmesinin gereğini çeşitli biçimlerde dile getirmekten geri durmuyor. Bu konuda NATO devletlerinden gerekli desteği gizli ya da açık bir biçimde görüyorlar.

Bundan bir süre önce basına da yansıdığı gibi, Hollanda, NATO nezdinde Türk ordusunu güçlendirmek amacıyla elinde bulunan NF—5 uçaklarını Türkiye'ye verme kararı almıştı. Bu kararın açıklanmasından sonra NF—5 savaş uçaklarının bulunduğu havaalanına giren meçhul kişiler, bazı uçakları tahrip ederken, bazılarının üzerine de savaş karşıtı sloganlar yazmışlardı. 27 Kasım 1988 tarihinde cereyan eden bu olaya Hollanda basını geniş bir yer vermişti.

1 Ocak 1989 tarihinde ise aynı uçakları baltalarla tahrip etmeye giden 2 Hollandalı barışsever, yakalandı. Biri doktor, diğeri ise papaz olan bu iki barışsever,ilk eylemi de kendilerinin yaptıklarını kabul ederek, amaçlarını şöyle dile getirdiler:

"Hollanda hükümeti, insan haklarını hiçe sayan ve Kürt halkına karşı katliam uygulayan Türk devletine bu silahları vermekle insanlık suçu işliyor. Bu uçaklar, mazlum Kürt halkına karşı kullanılacaktır. Bunu bildiğimizden bu uçakları imha etmek için harekete geçtik."

Bu olaya ilişkin olarak kiliseler ve Barış Birliği yaptıkları açıklamada iki barışsevere sahip çıkarken, insan haklarının en çok çiğnendiği, ülkelerin başında Türkiye'nin geldiğini, 15 milyonluk Kürt halkının ulusal haklarından yoksun bulunduğunu, Hollanda'nın NATO nezdinde Türk ordusunu güçlendirmek için özel görev üstlendiğini, tüm bunlara karşılık insan haklarından yana olanların harekete geçmesi gerektiği belirtildi.

Derneğimizin de üyesi olduğu "Barış Komitesi"nin tüm üyelerinin imzasını taşıyan iki dayanışma mesajı, her iki barışsevere ve avukatlarına iletildi.

Zirav

BATI BERLİN'DEKİ SEÇİM BİR ÇOK ŞEYİ GÜN IŞIĞINA ÇIKARDI

• B. Seyran

29 Ocak 1989 tarihinde yapılan Batı Berlin Senato ve belediye yenileme seçimleri beklenmedik bir sonuç verdi. İktidar partilerinden CDU ve FDP büyük oy kaybına uğradı, bunlardan ikincisi yüzde 5 barajını aşamadığı için Senato'ya girme şansını yitirdi. SPD ve Alternatif Liste (AL) oylarında nispi bir büyüme kaydedildi. Bu seçimde en kârlı çıkan ve aldığı yüksek oy oranıyla kamuoyunu en çok meşgul eden, düşündüren ve kaygıya düşüren seçimlere ilk olarak katılan faşist eğilimli Republikaner (Cumhuriyetçi) Parti oldu. Bu parti kendisiyle birlikte bir çok sorunun da açık tartışılmasına yol açtı. Özellikle, yabancı sayısının azaltılması için, iktidar partilerinin hazırlamayı düşündükleri yeni iltica ve yabancılar yasası ve belirli bir süreden beri burda kalmakta olan yabancılara belediye seçimlerinde seçme ve seçilme hakkı verilmesi gibi konular, politikacıların ve kamuoyunun ilgi alanına girdi. Bu sorunların bu düzeyde ve bu açıklıkta tartışılmasının, sorunların bilince çıkarılmasına ve kavranmasına şüphesiz büyük katkısı olacaktır. Önümüzdeki yakın bir süreçte bu güçler dengesi olumlu veya olumsuz bir kararın alınmasına yol açacaktır.

Bu tartışmalara yol açan Republikaner partisi 90 bin oy alarak, 11 temsilcisi ile Batı Berlin Senatosu'na yerleşti. Aynı oranda belediyelerde de yer işgal ettiler.

Genel seçim sonuçları şöyledir:

Seçmen sayısı: 1 milyon 532 bin 780. Kullanılan oy sayısı: 1 milyon 220 bin 458. Katılım oranı: yüzde 79,6. Geçerli oy: 1 Milyon 200 bin 411. Geçersiz oy: 18 bin 952.

Partilerin aldıkları oy oranı ve çıkardıkları milletvekili sayısı:

SPD	37,3	55
CDU	37,8	55
AL	11,8	17
Rep.	7,5	11

Seçime katılan diğer partiler yüzde 1'in altında oy aldılar.

Seçimde genellikle Batı Berlin'in toplumsal sorunlar ağırlıkta işlendi. SPD, ''Berlin özgürlüktür'' afişleriyle açtığı seçim propagandasında işsizlik, sağlık reformu, konut ve diğer sosyal sorunları öne çıkardı. B. Berlin'de 100 bin dolayındaki (çalışanların yüzde 12'si) işsizlerin sayısının aktif bir politikayla azaltılacağına dair işsizleri ümitlendirmeye çalıştı. Bonn hükümeti tarafından çıkarılan sağlık reformunun geri alınması için etkin girişimlerde bulunacağına dair bu reformdan etkilenen seçmene söz verdi ve onları etkilemeyi başardı. Ayrıca, CDU hükümetinin serbest bıraktığı ev kiralarını, belli sınırlar içinde tutan kararnamelerin uygulamasına geçileceğini kiracılara açık bir şekilde duyurdu. Yabancılara, belediyelere seçilme ve seçme hakkının verilmesi gibi önemli bir konu da, bu yılki SPD seçim propagandası arasında yer aldı. Bu söylenenlerin ne ölçüde yaşama geçeceğini, bir SPD azınlık hükümeti veya SPD-AL koalisyonu yakında bize gösterecektir.

AL'nin şehiri süsleyen afişlerinde, iktidarda bulunan CDU yöneticilerinin toplu fotoğrafları ve altında karıştıkları skandalları içeren yazılar bulunmaktaydı.

Dikkatleri üzerinde toplayan diğer bir afiş ise, erkeğin yönetimdeki eğemenliğin yıkıma uğradığını sergiliyordu. AL, seçim propagandasında doğanın korunması, yolsuzlukların önlenmesi ve sorumlularından hesap sorulması: tüm diğer sosyal sorunlara daha radikal çözüm yollarının biran önce aranmasını öneriyordu.

Batı Berlin şehir idaresini köklü değişikliklere götürecek ve uluslararası politikayı da ilgilendiren taleplerle AL, kendisini diğer partilerden ayırdı ve dikkatleri daha çok üzerine çekti.

Bu talepler, SPD ile yapılacak koalisyon önünde aşılması beklenen engeller olarak görülüyor:

*B. Berlin'deki Müttefik Askeri güçlerin sembolik bir düzeye indirilmesi;

*Anayasa koruma örgütünün dağıtılması (verfassungsschutz) ve polisin özellikle yürüyüşlerde şiddet kullanmaması;

*Bonn'da çıkarılan tüm yasaların B. Berlin'de yürürlüğe konmaması (B. Berlin'nin bağımsızlığının bu alanda korunmasının gerekli olduğu vurgulanmaktadır);

*Yabancılara seçme ve seçilme hakkının verilmesini de kararlı bir şekilde savundu. Ayrıca ilticacılara daha insancıl yaklaşılmasını vurguladı.

CDU eski tutucu politikalarındaki başarılarını devam ettireceklerini seçmene duyurdu. B. Berlin'de hükümet eden Diepgen'in değişik türden ve boydan fotoğrafları altına ''Berlin'in buna ihtiyacı var'' afişleriyle kendilerinden çok emin bir şekilde seçime girdiler. Diepgen, başarılarını anlatırken, Berlin'in nüfusunun 2 milyona ulaştığını ve 30 bin yabancının eksildiğini de bir müjde gibi duyurdu. Yabancı sayısının azaltılması için iltica isteği rededilenlerin derhal yurtdışı edilmelerinin gerekliliğinden söz etmeyi de ihmal etmedi. Fakat, bu ektiklerini Republikaner (Cumhuriyetçiler) biçtiler. CDU, seçim propagandası süresince, Republikaner'in yabancı düşmanlığına dayanan propagandasının kendilerine yeni oylar kazandıracağını umarak memnuniyetle onların çalışmalarını izledi. Evdeki hesap çarşıya uymadı. Şimdi, bu partiye kaptırılan oyların tekrar geri alınması için de, iki yıldır CDU ve CSU'nun gündeminden düşmeyen, çıkarılması düşünülen yeni bir yabancılar ve iltica yasasıdır. Bu yeni yasaya göre, ilticaya başvuranlar iki günlük kısa bir süre içinde ifadeleri alınacak, red edilenler itiraz hakkını kullanmadan yurt dışı edilecektir. Ve böylelikle halk Repuplikaner'lere ihtiyaç duymayacaktır...

Republikaner: Seçim öncesi pek az kişinin varlığından haberdar olduğu bu parti, seçim sonrası tartışmaların ana konusu haline geldi. Bu partinin 1983 Kasım'ında Münih'te CSU partisinden ayrılan Franz Handlos, Ekkerhard Voigt ve şu anda partinin genel başkanlığını yapan Schönhuber tarafından kurulduğu basın tarafından duyuruldu. Ayrıca, Schönhuber'in daha önce Bayern Televizyonundaki "hizmetlerinden" dolayı tanınmamış bir kişi olmadığını da öğrenmiş bulunuyoruz. Schönhuber, özgeçmişini gizlemeyen bir cüretkârdır. SS'lerle birlikte olduğunu açıkça söylemekte sakınca görmüyor. Schönhuber'e göre Republikaner Partisi sağcı tutucu bir partidir ve partisinin üyelerinin büyük bir bölümünü polis, ordu mensubu ve sınır korunmasındaki görevliler oluşturmaktadır. B. Berlin'deki aday listesi de Schönhuber'i doğrular niteliktedir. Bu listenin ilk 16 kişiden 6'sının polis memuru olduğu bilinmektedir. Devlet partisinini andıran bu grubun 4 bin dolaylarında üyesi olduğu sanılmaktadır.

Yabancı düşmanlığını temel alan politikasını Schönhüber şöyle ifade ediyor: "Ben Alman halkının sessizce düşündüklerini, yüksek sesle söylüyorum." Hatırlanacağı gibi daha önce bu sözleri aynı düşünceleri paylaşan Le Pen söylemişti.

B. Berlin'deki seçim sonuçlarından cesaretlenen bu Bay, B. Berlin seçimlerini genel bir deney olarak görüyor, başarısını diğer şehirlerde sürdürerek günün birinde iktidar olmayı şimdiden düşlüyor.

Zaten var olan, daha önceleri CSU ve CDU içinde saklı kalan bu grubun açıkça ortaya çıkması, politik ortamdaki güçlerin doğru kavranılması ve demokratik güçlerin daha duyarlı ve sorumlu davranması açısından zamanında gelen bir uyarı niteliğini taşımaktadır.

Bu yılki B. Berlin seçimlerinde yabancılar yine oy kullanma hakkından yoksun bırakıldılar

B. Berlin'de 240 bin dolaylarında yabancı yaşamaktadır. Bu toplam nüfusun yüzde 12'sini oluşturmaktadır. Yabancıların yarısına yakın bölümünü Kürt ve Türkler oluşturmaktadırlar. Bunların büyük bir bölümü seçmen olabilecek yaştadır.

Diğer uluslardaki yabancı grublarda, seçime katılma yönünde gözle görünür bir girişim yokken, özellikle Türkiyeli gruplar, belediyelere seçilme ve seçmek için yoğun bir çaba gösterdiler. Aynı gün göstermelik bir seçim düzenlendi. Binlerce kişi oyunu kullanarak, bu hakkın verilmesini taleb etti. Oyların ağırlıklı bölümünün SPD'ye verildiği de, yapılan sayım sonucu anlaşıldı.

Öte yandan Türk devleti, son senelerde özellikle FAC'de bir Türk lobisini örgütleme ve yönlendirmenin yoğun çabaları içine girmiş bulunuyor. Bu işte, sözde demokrat ve ilericilerin bir bölümü gönüllü görev üstlenmiş, başka adlar altında bu doğrultuda canla, başla çalışıyorlar. Amaç, politika ve ticarette belli bir etkinlik kazanarak ve bu seçimlerle yönetime katılarak, Türk devletinin çıkmazlarına dışardan destek sağlamak.

Yine yurt dışındaki muhalefete yanlış hedef göstererek eritmek, öyleki, bu insanların tüm sorunlarının sebebini ve çözümünü şu anda kaldığı ülke yönetimine bağlı olduğunu göstererek, bu insanların demokratik mücadelesini bu ülkeyle sınırlandırarak, Türk devletine karşı yurt dışında sürdürülen demokrasi mücadelesini zayıflatarak engellemektir. Bu işe soyunan kişiler, bu amaçlarına varmak için her yaptıkları şeyi onların deyimiyle burda yaşayan göçmenlerin çıkarlarını düşündükleri için yapıyorlar. Sormak lazım bu baylara; burda yaşayan ve çalışan, Türkiye'yi yılda bir izinde dahi göremiyen gençlerin Türk devletine hem para ödemesi, hem de askerlik yapması bu gençlerin çıkarlarına mıdır? Bu göçmenlerin temsilciliğine demokrasi adına soyunanlar neden bu gençlerin Türkiye'de askerlik yapmalarına karşı çıkmıyorlar? Anlaşılan bu baylar, göçmenlerin her iki devlete hizmette kusur etmemelerini ve haklarını ise yalnızca yabancı devletten istemelerini yeni bir demokrasi oyunu olarak sahnelemek istiyorlar.

Yakında gerçekleşecek olan yerel yönetimlere seçme ve seçilme hakkının doğru kullanılması için bu tür sahte kurtarıcıları, şimdiden izleyip iyi tanımak gerekir.

İşbirlikçilerin oluşturmak istediği lobinin, ülkeye ve halka zarar vereceği de unutulmamalıdır.

F. Almanya:

YABANCILARA YEREL DÜZEYDE SEÇME-SEÇİLME HAKKI

Hamburg Senatosu, 15 Şubat 1989 tarihinde SPD-FDP koalisyonu tarafından hazırlanan yasa tasarısını onaylıyarak, yabancılara yerel düzeyde seçme-seçilme hakkının verilmesini CDU'nun karşı oylarına rağmen kabul etti. Yeşillerin de desteklediği yasa ile 8 yıldan beri F. Almanya'da ikamet eden ve geçerli oturma iznine sahip yabancılar yerel seçimlerde oy kullanabilecekler.

Bu yolla yabancılar yaşadıkları mahalle ve ilçelerde kendilerini doğrudan etkileyen, çocuk bahçesi, okul, danışma merkezleri, gençlik evleri vb. konularda söz sahibi olacaklar; öneri ve görüşlerinin dikkate alınmasını sağlayabilecekler.

Hamburg'tan sonra Schleswig-Holstein eyalet parlamentosu da, SPD ve SSW'nin oylarıyla eyalette yaşayan yabancılara yerel seçimlerde oy hakkı verdi. 1994'den itibaren tüm yabancılar için geçerlilik kazanacak bu hak, ilk aşamada kendi ülkelerinde yaşayan Almanların da benzer bir haktan yararlanmaları koşulu ile İsveç, Norveç, Danimarka, Hollanda, Isviçre ve İrlanda vatandaşlarına tanındı.

Bu iki eyalet dışında SPD'nin iktidarda bulunduğu Bremen, Saarland ve Nordrhein-Westfalen eyaletlerinde de yabancılara yerel düzeyde oy hakkı verilmesine yönelik benzer çalışmaların yürütüldüğü açıklandı.

CDU/CSU grubu ise bu kararlara karşı takındığı tavırla, yabancı düşmanı parolalarla Batı Berlin eyalet seçimlerinde oy toplayan neo-nazi "Cumhuriyetçiler"den (Republikaner) geri kalmayarak, bu konuda onları bile geride bıraktı. İçişleri Bakanı Zimmermann yabancılara seçim hakkını "anayasaya vurulmuş bir darbe" olarak nitelendirirken, yasanın iptali için Federal Anayasa mahkemesine başvuracağını açıkladı. CDU/CSU grup başkanı, SS-Subay eskisi Alfred Dregger ise, yabancıların "hemşehri" değil, "misafir" olduklarını, bu nedenlede oy hakkından yoksun bırakılmaları gerektiğini belirtti. CSU ise, yabancılara seçme-seçilme hakkının verilmesine kesinlikle karşı olduğunu belirtti.

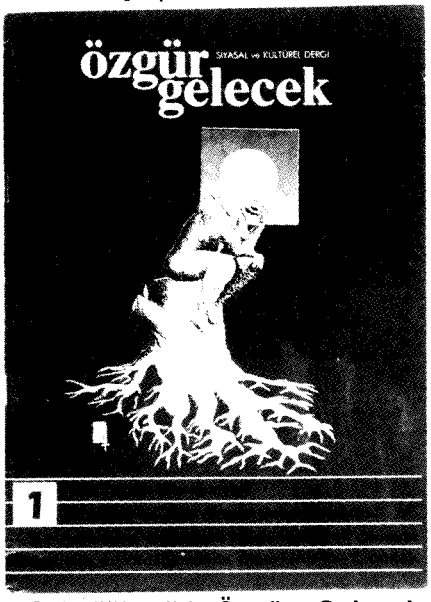
Yerel seçim hakkı, yabancılara politik kararlarda söz sahibi olma olanağı yaratmamakla birlikte, yabancıların, içinde yaşadıkları F. Alman toplumuna gerçek anlamda uyum sağlamalarının önkoşullarından biri olan politik eşitliği getirecek genel seçim hakkı yönünde atılmış önemli bir adım olarak değerlendirilmelidir.

Ayrıca böylesine bir kararın Batı Berlin seçimleri ertesinde alınmış olması da, ilerici-demokratik güçler açısından sevindirici bir gelişme; yabancıları işsizlik, konut yokluğu vb. tüm sorunların tek sorumlusu olarak göstererek seçimlerde oy malzemesi yapan yabancı düşmanı ırkçı-faşist çevrelere bu aşamada verilmiş uygun bir cevaptır.

İKİ OLAY VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ..

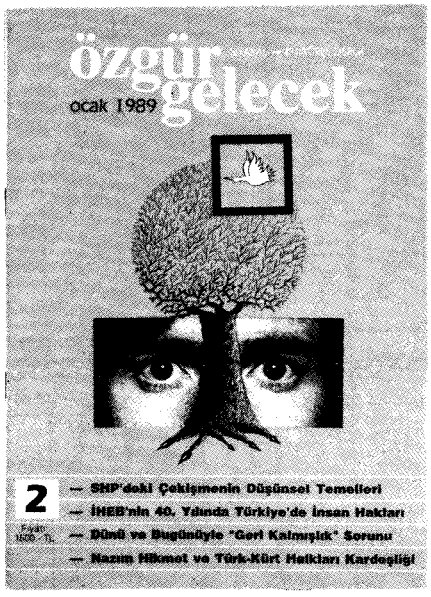
Türkiye'de yaşanmakta olan şu ünlü "Demokrasiye Geçiş Süreci"-ne renk katan ilginç olaylar yaşanıyor. Hayali ihracat furyası, yolsuzluklar, tepeden tırnağa devleti yönetenlerin bulaştığı mafyalar savaşı, Kürdistan'da köylülere insan dışkısı yedirmeye kadar varan Nazi dönemine özgü uygulamalar ve daha niceleri arasından, yalnızca iki tanesi üzerinde durmayı yeterli görüyoruz.

Her iki olayın bir özelliği birinin siyasi iktidar, ötekinin ise "Sosyal Demokrat Muhalefet"in uygulamaları sonucu meydana gelmiş olmalarıdır. Bunlardan biri Ankara'da yayınlanmakta olan **Özgür Gelecek** dergisi üzerindeki baskılar, diğeri ise parlamenter İbrahim Aksoy'un partisinden iki yıl süreyle uzaklaştırılma cezasına çarpтırılmasıdır.

Bilindiği gibi **Özgür Gelecek** 1988'in Aralık ayında yayın hayatına başladı. Ve başlar başlamaz da doğal olarak öteki ilerici, sol yayınlar gibi derhal devletin kollayıcı ve koruyucularının hışmına uğradı, Ankara DGM'nin toplatma kararıyla yüzyüze geldi. Üstelik DGM bu karara varırken somut herhangi bir suçlamada bulunmuyor, bir takım genellemeler yapmakla yetiniyordu. Anlaşılan "adalet dağıtıcıları" yayını okuyacak kadar bile beklemeye tahammül göstermemişlerdi. Özgür Gelecek'in 2. sayısında konuya ilişkin olarak mahkeme kararının bir bölümünü de ihtiva eden şu satırlara yer veriliyor:

"Algılarımız ve belirlemelerimiz doğru çıktı ve Özgür Gelecek'in ilk sayısı Ankara Devlet Güvenlik Mahkeme'sinin kararıyla toplatıldı. İşin ilginç yanı kararda, herhangi bir yazı ya da yazı kesiti somut olarak suçlanmıyor, derginin tümü suçlanıyordu... Oysa suç unsuru oluşturduğu

savunulan kesitlerin hukuksal açıdan somut olarak belirtilmesi gerekiyordu. Ancak bu kurala uyulmuyor ve 14.12.1988 tarih, 1988/213 D. İş sayılı kararda şöyle deniliyordu: "Özgür Gelecek başlıklı Aralık-1988 tarihli derginin kapsamı içerisinde... yazılarda TCK.nun 142/3-6 maddesinde açıklanan yayın yoluyla kür(t)çülük, bölücülük propagandası yapmak, TCK.nun 312. maddesinde açıklanan Halkı Kanuna itaatsizliğe tahrik etmek ve halkı, sınıf, bölge, ırk farklılığı gözeterek kin ve düşmanlığa açıkça tahrik etmek... suçlarının işlendiğine dair bulgular görüldüğünden, adı geçen derginin CMUK.nun 86 ve müteakip ilgili maddeleri ile TCK.nun 36 ve müteakip maddeleri gereğince TOPLATTIRILMASINA... karar verildi."

Toplatma kararının ardından derginin sorumlu Yazı İşleri Müdürü Bekir Kesen gözaltına alınırken, ilk sayısı için gönderdiği mektubun bir bölümü yayınlanan yazar İsmail Beşikçi, ifadesi alınmak üzere yine DGM'ye çağrılıyordu. Bekir Kesen daha sonra serbest bırakıldı.

2. sayının çıkmasıyla birlikte söz konusu baskılar daha da arttı. Bu kez mahkeme dergi için toplatma kararı vermekle yetinmedi, sahibi Mehmet Bayrak ile Yazı İşleri Müdürü hakkında da tutuklama kararı verdi. Bekir Kesen, dergide yer alan birden çok yazıdan dolayı suçlanırken, Mehmet Bayrak'ın tutuklanmasına neden; kendi imzasıyla yayınladığı "87. Doğum Yıldönümünde Nazım Hikmet ve Türk-Kürt Halkları Kardeşliği" başlıklı yazıydı ki bu yazı daha önce 2000'e Doğru dergisinde yayınlanmış ve açılan dava beraatle sonuçlanmıştı.

Üçüncü sayıda ise devletin güvenlik güçleri baskıyı biraz daha ileriye götürerek işi tam bir eşkiyalığa vardırdılar ve henüz dağıtıma verilmemiş olan dergiye matbaada elkoydular.

İşte özetle bunlar, iktidarın üç aydır çıkmakta olan aylık bir yayına karşı giriştiği uygulamalar. Şimdi gelelim SHP yönetiminin, Malatya Milletvekili İbrahim Aksoy'u cezalandırma eylemine..

İbrahim Aksoy'un Partiden iki yıl süreyle ihraç edilmesinin nedeni, onun 19 Ocak 1989 günü Strasburg'da Avrupa Parlamentosu karma Komisyonu'nda yaptığı konuşmadır. Aksoy bu konuşmasında Kürt halkının varlığından, ona yönelik baskılardan bahsediyordu. İstediği ise sadece kültürel özerklik'ti. Bu konuşmadan hemen sonra burjuva basının kiralık kalemleri ve "hassas

çevrelerin" öteki kuklaları beklendiği gibi derhal harekete geçtiler. SHP yönetimi de yine "vatanı bölünmekten" kurtarmak için kolları sıvadı ve Aksoy'u disiplin kuruluna sevketti. Arkasından da bilinen ceza geldi.

Aslında Türkiye'de yaşanmakta olan düzinelerce olayla karşılaştırıldığında olağanüstü bir niteliği olmasa bile, her iki gelişmenin öğretici yanları var.

Özgür Gelecek dergisi neden böylesine yoğun baskılarla yüz yüzedir? Çünkü o sömürü ve soygun

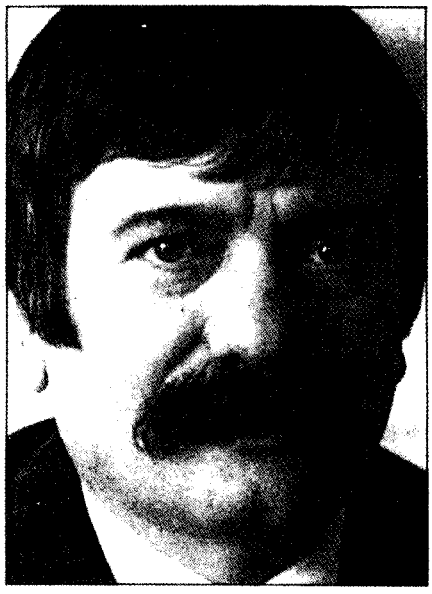
düzenine, temel hak ve özgürlüklerin çiğnenmesine karşı, emekçi halkın yanında yer alıyor, onun çıkarlarını savunuyor. Derginin sayfalarında Kürt halkının sorunlarına yer verilmesi, Kürt dili, kültürü ve sanatından bahsedilmesi ise baskıların daha da artarak katmerli hale gelmesinin nedenidir.

Suç olan nedir?

Derginin sahibi Mehmet Bayrak'ın suçu ne? Onun suçu, Türk ve Kürt halklarının kardeşliğinden bahsetmektir. DGM bu yüzden onu tutuklayarak zindana yollamış bulunuyor. Ne var ki Türk "adalet" organları aslında bu uygulamayla baltayı, korumak ve kollamakla görevli oldukları şu ünlü "Son Türk devleti"nin ayağına vurmuşlardır. Onlar aynı zamanda bu tutumuyla, yıllardır "Tüm vatandaşlarımız kanun karşısında eşittir" diyen burjuva politikacılarının, devlet yöneticilerinin yalanlarını yüzlerine haykırmış ve suratlarına istemeden de olsa okkalı bir tükrüğü fırlatmış oldular. Açıktır ki Mehmet Bayrak yer yüzünde var olan bütün halkların isim listesini çıkarsaydı da, Türk halkının bunlarla kardeş olduklarını söyleseydi bir şey diyen olmazdı. Ama görüldüğü gibi Kürt ve Türk halkları kardeştir der demez adeta kıyamet koptu ve cezaevini boyladı. Bu, Türk devletinin Kürt halkına karşı izlediği düşmanlık politikasının, Türk ırkçılığının çok açık bir kanıtıdır. Doğrusu, ırkçı-sömürgeci devletten başka türlüsü de beklenemezdi. Türkiye'de izlenen resmi politika açısından Kürt halkının Türk halkıyla kardeş olduğunu söylemek, Nazi Almanyasında Yahudilerin Almanlarla kardeşliğini savunmaktan farksızdır.

Devletin savcıları, mahkemeleri elbette iki halkın kardeşliğini savunanları yargılayıp cezaevlerine yollayacaklar; yoksa yoksul Kürt köylüsüne insan dışkısı yedirecek kadar canavarlaşan ve adına güvenlik güçleri denilen aşağılık rejimin aşağılık çetelerine, Hitler rejiminin bu SS sürülerine birşey söyleyecek değiller ya. Kaldı ki bu gibi eylemler, orduda ve poliste yükselmenin, şan ve şeref gibi ünvanlara kavuşmanın da en emin yollarından biridir.

Öte yandan SHP yönetimini elde bulunduranların İbrahim Aksoy'la ilgili tutumu da bundan farklı sayılmaz.. Aksoy'un sözlerinin aslında herhangi bir demokratın söyleyebileceklerinden farklı yanı yok. Hatta Türkiye'de bunları söyleyip savunmak, demokrat olmanın asgari koşullarından biridir. Üstelik İ. Aksoy bu konuşmayı yaparken Deniz Baykal da oradaydı. Bay Baykal, partili parlamenter arkadaşının söylediklerinin tersini neden savunmadı acaba? Eğer söylenenler gerçeği ifade etmiyor ve Türk devletine iftira ediliyorduysa, konuya açıklık getirmek Baykal ve ötekileri için bir görev değil miydi? Ama sesini çıkarmadı SHP Genel sekreteri. Çıkaramazdı da. Avrupa Parlamentosu'nun bu organı Türk Parlamentosu değil ki, isteyen kalkıp aklına estiği gibi zırvalıklarını orta yere döksün. Orada, insana yaptıklarının ve söylediklerinin hesabını soranlar çıkar. İşte bu yüzden de Türkiye'ye döner dönmez tüzük maddelerine sarılan Bay-

SHP'den ihraç edilen İbrahim AKSOY

kal, orada bu konuda konuşma yürekliliğini gösteremedi.

Ama korkunun ecele faydası yok. Türk devlet adamları, burjuva politikacıları yazar-çizerleri, artık Kürt sorunuyla karşılaşmaktan kurtulamazlar. Onlar için bir korkulu rüya olan bu konu, her yerde karşılarına çıkacak. Nitekim İ. Aksoy'un konuşmasından sonra, Karma Komisyon Türk delegasyonunu çeşitli konularda rapor hazırlamakla görevlendirdi. Burjuva basını kasıtlı olarak üzerinde durmadı ama bu konulardan biri de Kürt sorunudur.

Açıktır ki İnönü, Baykal ekibi, bu tutumuyla demokrasi ve insan hakları konusunda, sahtekar ve ikiyüzlü olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur. Onların bu tutumunun Türk halkının çıkarlarına aykırı düşütüğü de göz önündedir. Yine bu ekip, SHP tabanını oluşturan emekçi insanların çoğunluğunun iradesiyle de ters düşüyor. Seçimle işbaşına gelmiş parti örgütlerine karşı 12 Eylül türü darbe düzenleyen, yani örgüt içinde bile asgari demokratik

(Devamı 19. sayfada)

KOMKAR'IN KAMPANYASI

KOMKAR, Yeşilyurt olayını protesto, Özgür Gelecek Dergisi ve İbrahim Aksoy ile dayanışma amacıyla bir kampanya başlattı. Bu amaçla Almanca ve Türkçe bir bildiri çıkardı. Bildiri, başta Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi, Avrupa Parlamentosu Karma Komisyonu, Uluslararası Af Örgütü, F. Almanya'daki partiler, demokratik kuruluşlar, tek tek insanlara gönderildi. Kendilerinden destek talep edilirken, olayları protesto etmeleri istendi.

Bildiride sömürgeci-faşist rejimin Kürt halkına yönelik barbarlığı, direnci basına karşı açtığı savaş gözler önüne serilirken, yine "Sosyal Demokrat" geçinen bir partinin Kürt halkının varlığından bahsettiği için kendi üyesini iki yıllığına partiden ihraç etmesi eleştiriliyor ve demokratik güçlere, insan hakları savunucularına, barış ve demokrasi güçlerine şu çağrı yapılıyor:

"Şimdi sıra bizlerde; yapacağımız çalışmalarla, takınacağımız tutumla, daha fazla insana bok yedirilmesini önleyebilir, İbrahim Aksoy örneğinin yaygınlaşmasını engelleyebilir, Özgür Gelecek gibi dergilerin yayın hayatına devam etmelerini sağlayabiliriz.

Sömürgeci-faşist rejimin, 21. Yüzyılın eşiğinde Kürt halkına reva gördüğü insanlık dışı baskılara karşı sessiz kalmayın. Yeşilyurt köylüleriyle; Özgür Gelecek'le dayanışmada bulunun; Başbakanlık ve İçişleri Bakanlığına protesto telgraf ve mektupları gönderin. Kürt halkının varlığından ve onun haklarından bahsettiği için 2 yıllığına SHP'den ihraç edilen İbrahim Aksoy'a dayanışma gösterin. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü'ye protesto telgrafları çekin, mektup gönderin.

Kürdistanlı yurtseverler,

Gün birleşme ve kenetlenme günüdür. Gün dayanışmayı yükseltme günüdür. İnsanlarımızın daha fazla acı çekmelerini önlemek, ulusal ve demokratik haklarımıza kavuşmak için birleşelim. Yürekli insanlarımıza sahip çıkalım, onları yalnız bırakmayalım!"

Yeşilyurt ve Özgür Gelecek için Başbakan ve İçişleri Bakanına, yine İbrahim Aksoy için ise SHP Genel Başkanı'na protesto telgraflarının gönderilmesi isteniyor.

Dünyada Eşi Emsali Görülmemiş Bir Olay:

KÜRDİSTAN'DA İNSAN PİSLİĞİ YEDİRTME...

1988 sonları ile 1989 başlarında Türkiye Kürdistanı'nın Siirt, Mardin, Batman, Cizre yöreleri sömürgeci faşist rejimin özel timlerinin, jandarma ve diğer askeri güçlerinin ve polisinin terörüne yeniden sahne oldu. Suçsuz-günahsız binlerce insan gözaltına alındı, işkenceye çekildi; kendilerinden yapmadıkları, işlemedikleri olayları üstlenmeleri istendi..

14 Ocak 1989 tarihinde Cizre'ye bağlı **Cınêbır** (Yeşilyurt) köyüne baskın düzenleyen sömürgeci faşist rejimin özel timleri, yaşlı-genç, kadın-erkek ayrımı yapmadan tüm köy halkını köy meydanında topluyorlar. Kadınların üstleri aranarak, tek tek ağızları kontrol ediliyor. Muhtardan Yeşilyurt'a bağlı mezralarda yaşayanların burayı iki gün içinde terketmeleri isteniyor. Kış günü insanlar çırılçıplak bir şekilde karda süründürülüyor, kaba dayaktan geçiriliyor.

Yine aynı gece, dünyada eşi ve benzeri görülmemiş insanlık dışı bir olay yaşanıyor: Çevreden insan pisliği toplattırılarak, yaşlı genç ayrımı yapılmadan insanlara yediriliyor.. Olayın kamuoyuna yansımasını engellemek için de, tüm köy halkı iki gün süreyle gözaltına alınıyor ve köyü terketmeleri engelleniyor..

Başta muhtar Abdurrahman Müştak olmak üzere çok sayıda köylü, serbest bırakıldıkları 16 Ocak günü Cizre Savcılığı'na başvurarak sorumlular hakkında soruşturma açılmasını istiyorlar. Özellikle Cumhuriyet Gazetesi'nin olayın üzerine gitmesiyle konu, Türkiye ve Avrupa kamuoyunda duyuldu, tartışılır hale geldi.

SHP'den bazı milletvekilleri ile İnsan Hakları Derneği Genel Başkanı Nevzat Helvacı, Yeşilyurt Köyü'ne giderek köylülerle görüşmeler yaptılar. F. Almanya'dan giden bir gurup gazeteci ise, köye sokulmadılar.

Olay tüm sıcaklığıyla kamuoyunda tartışılırken, başta İçişleri Bakanı Kalemli olmak üzere sömürgeci faşist rejimin sözcüleri, iğrenç yüzlerini göstererek, böyle bir olayın cereyan etmediğini; "gerek kendi kamuoyumuzda, gerek uluslararası planda ülkemiz hakkında yanlış kanaatlerin doğmasına neden olacak" nitelik taşıdığından dem vurdular, inkardan geldiler.

Daha sonraki günlerde ise, sözde bir soruşturmanın açıldığından bahsedilir oldu. Ama gelişmeler, hiç de gerçekten bir soruşturmanın yürütüldüğünü göstermedi. Cizre Savcılığı, sömürge valisi Kozakçıoğlu, sürekli olarak topu biribirlerine attılar. Yıllardan beridir Kürdistan'da işlenen cinayetlere, yapılan işkencelere, insanlık dışı uygulamalara bakıldığında, bu kez de "açılan soruşturma"nın sonucunun ne olacağını şimdiden kestirmek mümkün. Zaten Türk devletinin İçişleri Bakanı baştan bunu açıkladı...

Kürt halkına düşmanlıkta, onu yoketmekte biribirleriyle yarışma içinde olan Evren-Özal rejiminden ve onun yöneticilerinden, "sorumluların bulunması" yönünde kimsenin bir beklentisi de yok.. Olsa olsa böylesine bir beklenti içine Demirel ve "sosyal demokrat" geçinen İnönü ve Baykal girebilir.. Zaten onlar da işi "adalete" havale ettiler bile..

Evren-Özal rejimi, 8 yıldan beri Türkiye ve Kürdistan halklarımıza kan kusturdu. Özellikle Kürdistan'da Kürt halkı eşi emsali görülmemiş barbarlıklarla karşı karşıya kaldı. Faşist rejim tüm dünyanın gözlerinin içine baka baka bunları yapıyor. Ve bunları yaparken de, Batılı dostlarıyla birlikte uluslararası planda insan hak ve özgürlüklerinden dem vurmaktan da geri kalmıyor. Uluslararası anlaşmaların altına imza koyuyor...

Yeşilyurt Köyü'nde yoksul Kürt köylülerine yapılanlar, Evren-Özal rejiminin pervasızlığını göstermeye yetip artıyor.. Türkiye'de demokrasiden çokça bahseden parti, örgüt ve tek tek kişiler Yeşilyurt olayından sonra sözkonusu "demokrasi"nin ne menem bir şey olduğunu yeniden düşünmelidirler.

Özellikle devrimci, demokratik çevreler Kürt halkına yapılan haksızlıklara karşı seslerini yükseltmelidirler. Bugün Yeşilyurt köylülerine yapılanlar yarın Kütahya'da, Antalya'da, İstanbul Maltepe'de, Zeytinburnu'nda oturan gecekondu sakinlerinin başına da gelebilir.. "Kürtlere yapılıyor" deyip olaylara sessiz kalmak, ancak vicdansızların işi olabilir. Yüreğinde azbuçuk insanlık onuru taşıyan biri, insan dışkısı yedirmenin ne anlama geldiğini hesaplamalıdır... Bugün bana, yarın sana...

KOMKAR 10. Yılını Tamamladı:

ŞAN OLSUN 10 YILLIK MÜCADELEYE

M. Şahin (Genel Başkan)

Örgütümüz KOMKAR-F. Almanya Kürdistan İşçi Dernekleri Federasyonu, bundan 10 yıl önce, 13 Ocak 1979 tarihinde Frankfurt'ta yüzlerce yurtsever insanımızın katılımı, emeği ve dayanışması ile oluştu.

13 Ocak 1979-KOMKAR'ın Kuruluş Kongresi

Bilindiği gibi Kürdistanlı işçilerin, F. Almanya'da örgütlenmeleri 1979'u da aşarak daha gerilere dayanıyor. İlk gruplaşma ve örgütlenmeler 70'li yılların başlarına, ilk derneklerin kuruluşu ise 1973 yılına kadar uzanıyor. Kürdistan'lı işçiler, aydınlar, emekçiler, bir yandan Türkiye Kürdistanı'nda 60'lı yıllardan itibaren gelişmeye başlayan ulusal ve sınıfsal uyanışın, diğer yandan F. Almanya'da yabancılar olarak karşılaşılan güçlüklerin ve Irak Kürdistanı'ndaki sıcak mücadelenin etkisiyle ulusal soruna sahip çıkmaya başlıyor, biraraya gelerek örgütlenmeye yöneliyorlardı.

Ortak sorunlar ve bu sorunları aşma yolundaki bilinçli çabaları buradaki örgütlenmenin temel kazıma dönemi, Münih ve Batı Berlin'deki dernekleşmeleri ise temel atma dönemi diye adlandırabiliriz. Bunu daha sonraları diğer kentlerde oluşan örgütlenmeler izledi.

1979 yılına kadarki bu süre içinde kurulan dernekler arasında belli bir koordinasyon ve işbirliği olmasına rağmen, merkezi bir örgütsel ilke ve prensiplere sıkı sıkıya lenmenin olmaması kimi sorunlar doğuruyor, merkezi örgütlenmeye olan ihtiyacı gün geçtikçe dayatıyordu.

İşte bu ihtiyaçtan hareketle 1977 yılının sonu ve 1978 yılında birkaç kez biraraya gelen, tüzük ve program üzerinde çalışan 8 derneğin temsilcileri, bu çalışmalarını geliştirerek, Kürdistan mücadele tarihinde ilk işçi federasyonunu, yurt dışında Frankfurt'ta 13 Ocak 1979 tarihinde kurdular.

KOMKAR, sorunlarımızın çözümünün örgütlü mücadeleden geçtiğine olan inançla, işçi ve emekçilerimizin, aydınlarımızın örgütlenmesine önem verdi. İşçilerimizin sınıfsal ve ulusal bilinç edinmelerine yardımcı oldu.

Ülkede 70'li-80'li yıllarda gelişen örgütlenmeye paralel olarak, F. Almanya'da örgütlü mücadeleyi alternatif kılmaya çalıştı. Örgütlü mücadelede deneyimi fazla olmayan toplumumuzda, örgütlü çalışma geleneğinin yaratılması, yerleşmesi uğrunda çaba gösterdi. KOMKAR saflarında yüzlerce, binlerce insan örgütlü çalışma deneyleriyle donatıldı.

KOMKAR, örgütün demokratikliğine, organların işlevine, örgütbağlı kaldı; bu ilkelerin insanlarımız arasında yerleşmesi için yoğun çaba sarfetti.

Yine 70'li yıllarda Avrupa ve F. Almanya kamuoyunda Kürt sorunu konusunda geniş bir boşluk mevcuttu. Kürtlerin nerede yaşadığı, nasıl bir ulusal baskı altında tutuldukları, en temel insan haklarından dahi yoksun bırakıldıkları, dil ve kültürlerinin güçlü bir asimilasyon politikasıyla yüz yüze bulunduğu çok dar bir kesim tarafından biliniyordu. Yıllarca sürdürülen çalışmalar sonucu bu bilgi boşluğu giderildi. Bugün artık Türkiye'nin gündemde olduğu tüm uluslararası toplantılarda Kürt sorunu tartışılıyor, uluslararası kuruluşlar soruna ilişkin kararlar alıyor, sömürgeci rejimin Kürt halkına yönelik çağdışı uygulamaları mahkum ediliyor.

Son 10 yıllık sürenin hemen hemen tamamı ülkemiz Kürdistan'da sıkıyönetim ve faşizm altında geçti. Ağır sömürgeci baskılara, faşist baskı ve uygulamalar eklendi,

ülkede savaş hali hükümleri yaşandı. KOMKAR kurulduktan kısa bir süre sonra sıkıyönetimi, Kürdistan'daki baskıları protesto mitingi örgütledi; kamuoyuna yönelik kampanya geliştirdi. Bunu, 12 Eylül 1980'de iktidara zorla el koyan faşist generaller çetesine karşı geliştirilen eylemler izledi. KOMKAR, 13 Eylül sabahı yayınladığı bildiride cuntaya ad koydu. Darbenin faşist karakterine dikkat çekti ve tüm anti-faşist ve demokrasi güçlerinin birlikteliğinin önemini vurguladı. Bundan hareketle yoğun bir teşhir ve protesto çalışması içinde oldu. Faşist diktatörlüğe karşı F. Almanya'daki Türkiye ve Kürdistan'lı örgütlerin eylem birliğinin sağlanması için yoğun çaba sarfetti ve bunda önemli oranda da başarılı oldu.

KOMKAR, baskı altında tutulan dil ve kültürümüzün geliştirilmesi, ulusal değerlerimizin kitleler arasında tanıtımı ve yaygınlaştırılması için aktif bir çalışma yürüttü. Yurt dışında Newroz geleneğinin yaygınlaştırılması için zengin içerikli politik ve kültürel geceler düzenledi. Bu geleneği geniş kitlelere ulaştırdı. 70'li yılların sonlarında onlar-yüzler Newroz eylemlerine katılırken, bugün, bu sayı on bini aşıyor. Yine dün folklor gruplarında tüm F. Almanya düzeyinde 5-10 kişi görev alırken, bugün bu sayı yüzü aşıyor. Dün üç-beş insan Kürtçe okuma-yazma bilirken, bugün, yapılan çalışmalar sayesinde yüzlerce-binlerce insanımız kendi alfabesiyle tanıştı. Kürtçe okuma-yazma öğrendi. Dünün amansız ulusal baskılarından dolayı utanan, ezilip-büzülen, kendi benliğine sahip çıkmayanların yerini, bugün, başı dik olarak 'ben Kürdüm' diyenler aldı. Dün Kürtçe bir-iki kaset ve kitap bulunurken, bugün, bunların sayısı onlarla ölçülüyor.

KOMKAR, faşist generaller çetesi tarafından zindanlara hapsedilen, işkencelerden geçirilen ve ölümü göze alarak kararlıca direnen, halklarımızın onuru politik tutuklular ve aileleriyle dayanışmayı ön plana çıkardı. "Dost zor günde belli olur" özdeyişinde vurgulanmak istendiği gibi politik tutuklular ve aileleriyle zor günlerinde dayanışmada bulunmak için 1981'de bir kampanya açtı. Zor koşullara, olanaksızlıklara rağmen Kürdistanlı yurtseverler 150 bin mark toplayarak, dayanışmanın güzel örneklerini sergilediler.

KOMKAR'lı militanlar, Kürdistan'daki vahşi faşist terörü, köy operasyonlarını, yaşlı-genç, kadın-çocuk ayrımı yapılmaksızın tüm halkımıza yönelik işkenceleri, barbarlıkları protesto etmek, Avrupa ve F. Almanya kamuoyunun dikkatini faşist rejimin aşağılık uygulamalarına çekmek amacıyla, açlık grevlerine gittiler. 2 Kasım-11 Aralık 1981 tarihleri arasında 23 arkadaşımız, 41 gün süreyle, açlık grevinde ölümü göze alarak direndiler. Bu açlık grevi sayesinde geniş bir kamuoyu oluşturuldu, dayanışma sağlandı.

KOMKAR, ondan sonraki süreçte de faşist rejimin teşhiri, politik tutuklularla dayanışma ve anti faşist güçleri destekleme eylemlerine devam etti. İmza kampanyaları, yürüyüş ve mitingler, uyarı nöbetleri ve benzeri birçok eylemle faşist diktatörlük, NATO'lu dostları tarafından dahi savunulamaz bir konuma getirildi, tecrit edildi.

Yine KOMKAR, halkımızın Kürdistan'ın diğer parçalarındaki silahlı mücadelesiyle maddi ve manevi dayanışma içinde oldu. Sömürgeci rejimlerin kanlı ve kirli yüzlerini sergilemek için yoğun bir çalışma yürüttü.

Pêşmergelerle, halkımızın yurtsever güçlerine yönelik maddi ve tıbbi yardım kampanyaları geliştirdik. İlaç ve elbise topladık. Gece ve yürüyüşlerle, bildiri ve açıklamalarla dayanışma eylemleri örgütledik.

İran Kürdistanı Sesi Radyosu'nu teknik olarak daha da geliştirmek için kampanya açtık. Kısa süre içinde 50 bin mark topladık. Sömürgeci ve kanlı rejimlerin Kürdistan'a yönelik saldırı ve operasyonlarını, katliamlarını lanetledik. Avrupa'da halkımızın her iki parçada yürüttüğü mücadeleye dost güçler kazanmaya çalıştık. Türk ordu birliklerinin Irak Kürdistanı'na saldırılarını kınadık, Saddam diktatörlüğünün Kürdistan'a yönelik kimyasal silah kullanımını, Halepçe'de 5 bin sivil insanımızın katlini protesto ettik, dünya kamuoyundan destek ve dayanışma istedik.

İran-Irak savaşında ateşkesin gündeme gelmesiyle birlikte Saddam diktatörlüğünün Irak Kürdistanı halkımıza karşı başlattığı, kimyasal gaz takviyeli imha savaşının kamuoyuna yansıması; demokratik güçlerden, uluslararası kuruluşlardan destek sağlanması ve sömürgeci rejimin lanetlenmesi için yoğun çaba içinde olduk. Yine son saldırılar sonucu Türkiye Kürdistanı'na sığınan, açlık ve soğukla karşı karşıya kalan, yaşam mücadelesi veren insanlarımıza sahip çıktık. Dayanışma eylemleri örgütledik; ilaç ve para topladık, Medico International'in açmış olduğu kampanyayı destekledik. Ve bu çalışmalarımız bugün de devam ediyor.

Bu dayanışma çalışmalarını yürütürken, tüm yurtsever güçlerle ilişkilere önem verdik; yurtsever güçlerin birliğinin önemine dikkat çektik. Halkımızın kurtuluşunun tüm yurtsever güçlerin birliğinden geçtiğini sürekli vurguladık.

Baskısız, sömürüsüz, insanca bir gelecek için mücadele veren, elde silah yurdunu ve özgürlüğü savunan; barikatta, mevzide ve ateş hattında direnen pêşmergelerimizin sesini Avrupa ve F. Almanya'da duyurmaya çalıştık.

KOMKAR, geride bıraktığımız bu on yıl içinde, halkımızın ulusal kurtuluş mücadelesine destek ve dayanışma sağlar, sömürgeci-faşist rejimin teşhir ederken, F. Almanya'daki sorunlar karşısında da sessiz

kalmadı. KOMKAR, yabancıların Almanlarla eşit haklara kavuşması, tüm politik, sosyal ve yasal hakların sağlanması, sosyal ve demokratik hakların korunması ve geliştirilmesi, işsizliğe karşı iş için; artan silahlanma ve savaş tehlikesine karşı, barış ve silahsızlanma için tüm barış ve demokrasi güçleriyle, hümanist kuruluşlarla geniş bir işbirliği içinde oldu, eylemler örgütledi, konan eylemlere katıldı.

Bu ortak sorunlar temelinde güçlü bir dış ilişkiler ağı oluşturuldu.

Sorunlarımız tanıtıldı, halkımıza dayanışma sağlandı, dost güçler kazanıldı. Yine bu çalışmalar sayesinde, Kürdistanlı göçmenlerin "ana dilde ders, radyo ve televizyonda yayın, sosyal danışmanlık ve isim seçme özgürlüğü" gibi temel istemleri kamuoyunda ve Kürdistanlı göçmenler arasında geniş bir yankı uyandırdı. 25 bini aşkın imza toplandı. 200'ü aşkın örgüt, parti, sendika ve demokratik kuruluş, istemlerimize sahip çıktı, bunların gerçekleşmesi için Bonn hükümetine baskı uyguladı.

KOMKAR, baskı altında tutulan dil ve kültürümüzün geliştirilmesi, ulusal değerlerimizin kitleler arasında tanıtımı ve yaygınlaştırılması için aktif bir çalışma yürüttü. Yurt dışında Newroz geleneğinin yaygınlaştırılması için zengin içerikli politik ve kültürel geceler düzenledi. Bu geleneği geniş kitlelere ulaştırdı. 70'li yılların sonlarında onlar-yüzler Newroz eylemlerine katılırken, bugün, bu sayı on bini aşıyor. Yine dün folklor gruplarında tüm F. Almanya düzeyinde 5-10 kişi görev alırken, bugün bu sayı yüzü aşıyor. Dün üçbeş insan Kürtçe okuma-yazma bilirken, bugün yapılan çalışmalar sayesinde yüzlerce-binlerce insanımız kendi alfabesiyle tanıştı, Kürtçe okuma-yazma öğrendi. Dünün amansız ulusal baskılarından dolayı utanan, ezilip-büzülen, kendi benliğine sahip çıkmayanların yerini, bugün, başı dik olarak 'ben Kürdüm' diyenler aldı. Dün Kürtçe bir iki kaset ve kitap bulunurken, bugün bunların sayısı onlarla ölçülüyor.

KOMKAR, on yıllık süre içinde Türkçe, Kürtçe, Almanca ve İngilizce olarak, Kürdistan tarihi, Kürdistan'daki politik, sosyal ve ekonomik gelişmeler, Kürt dili ve grameri, Kürt kültürüne ilişkin onlarca kitap, broşür yayımladı. Aylık yayın organımız Dengê KOMKAR, yurt dışında en uzun süreli peryodik yayın organı konumuna ulaştı ve 10. yılını tamamladı. Almanca olarak çıkardığımız Information bülteniyle ülkemize ve ülkemizdeki gelişmelere ilişkin Avrupa kamuoyuna bilgi akışını sağladık.

Bu on yıllık süreçte yukarıda sayılan çalışmaları yaparken, birçok engelleme ve zorluklarla karşılaştık. Sömürgeci-faşist rejim, yurt dışında verilen mücadeleden duyduğu rahatsızlıkla, buradaki örgütleri dağıtma ve sindirme yolundaki birçok uygulamayı yürürlüğe soktu. MİT ajanları, devrimci-demokratik insanlarımızın peşine takıldı. Terörle Mücadele Dairesi adı altında terörist bir kuruluş oluşturularak, KOMKAR başta olmak üzere birçok ilerici örgüt ve kişi hedef gösterildi. Son 10 yıllık mücadele döneminde onlarca arkadaşımızın pasaportlarına el konuldu, birçok arkadaşımız vatandaşlıktan atıldı ve yüzlerce insanımızın ülkeye giriş-çıkışları olanaksız hale getirilmeye çalışıldı.

Bunu, kimi NATO üyesi devletlerin estirdiği terör izledi. F. Almanya gibi ülkeler, Türkiye'nin istemleri doğrultusunda, yurt dışında verilen mücadeleyi engellemek, terörist olarak damgalamak ve faşist rejime nefes aldırmak için yoğun bir çaba içinde oldular.

Yine faşist diktatörlük gözdağı, sindirme, yıldırma ve tehditler para etmeyince, bu kez ellerinde bulunan piyonlarını başta KOMKAR olmak üzere, ilerici-demokratik hareketin üzerine sürdüler. Provokasyon ortamı yaratarak, kitleleri yıldırmak ve örgütleri dağıtmayı amaçladılar. Apocu ajan-provokatörler, sahnelenen provokasyonda bizzat görev alarak iki arkadaşımızı katlettiler. Genel Merkez büromuz ve dört dernek lokalimizi kundakladılar, Newroz eylemlerimize saldırdılar.

Ancak ne faşist diktatörlüğün, ne de ajan-provokatörlerin saldırıları bizi yolumuzdan alıkoyamadı. Biz, bildiğimiz doğru yolda soğukkanlılığımızı koruyarak, kararlı bir mücadeleyle yol aldık ve halkımızın düşmanlarının, onların Avrupalı dostlarının oyunlarını boşa çıkarmasını bildik.

10. yılımızı kutladığımız şu günlerde, 10 yıllık mücadele sürecinde şehid düşen Ali Hoca ve Hüseyin Ali arkadaşlarımızın, bir kaza sonucu yaşamlarını yitiren Ekrem ve Cemal arkadaşlarımızın anıları önünde birkez daha saygıyla eğiliyor, onların taşıdığı özgürlük bayrağını yükselterek, özgür ve demokratik Kürdistan'ın burçlarına dikeceğimize söz veriyoruz.

KOMKAR'ı çalışmalarında yalnız bırakmayan, destek ve dayanışmada dostlarımızı; aktif ve fedakarca, kararlı bir çalışmayla KOMKAR'ı bugünlere getiren tüm üye ve sempatizanlarımızı bu örnek ve anlamlı dayanışmalarından ötürü kutluyor, Genel Yönetim Kurulu adına teşekkür ediyoruz. Ve ortak sorunlar temelinde tüm Kürdistan'lı yurtseverleri KOMKAR çatısı altında birleşmeye çağırıyoruz; daha güçlü, daha aktif bir KOMKAR yaratmaya çağırıyoruz.

10 Yılı Değerlendirirken / Dersim Şoreş

"On yıllık mücadeleye katkıları olan tüm yurtseverleri kutlarım"

Birkaç gündür beni derin düşüncelere sürükleyen olay, örgütümüz KOMKAR'ın onuncu yılına girmesi oldu. Ben on yılı değerlendirme, eksiklerimizi tespit etme ve geleceğe yönelik önerilerin yapılmasını zorunlu görüyorum ve bu, sadece KOMKAR üyeleriyle değil, aynı zamanda tüm yurtsever insanlarımızın katılımıyla gerçekleşmeli. Çünkü 10 yılın bizleri bunu yapabilecek kadar güçlü kıldığına inanıyorum..

Ben onuncu yılında KOMKAR'ın neler başarıp neler başaramadığını irdelemeye çalışacağım. Bunu yaparken, sloganlarla başlayıp, sloganlarla son vermeyeceğim.

Şu anda önümde Dênge Komkar'ın ilk sayısı ve ilk dağıttığım KOMKAR kuruluş bildirisi duruyor. İlk kurultay kararlarına ve daha sonrakilerine bakıyorum. O ilk günlerde sloganlaştırdığımız amaçlarımızın tümü bugün de, çalışmalarımızın ana öğelerini oluşturuyorlar. Örneğin, Kürt çocuklarına anadilde ders hakkı, Radyo-televizyonda kürtçe yayın hakkı, Kürt göçmen ve ailelerine danışmanların verilmesi, FAC'deki Kürdistanlı göçmenlerin ulusal varlığının resmi makamlarca tanınması...

Yukardaki istemlerimiz FAC'ne yönelik istemlerimizdi. Kürdistanlı emekçilerin dışındaki tüm yabancı işçilerin sahip oldukları kısmi haklar cinsindendiler.

Öteki amaçlarımızın özünü halkımızın somut durumu belirliyordu. KOMKAR, Kürt halkının verdiği ulusal kurtuluş mücadelesini desteklemeyi kendine görev edinmişti.

Bu ikili görev anlayışından kaynaklanan tespitlerimizin ışığında bugüne kadar çalışmalarımızı yürüttük. Özellikle halkımızla dayanışmada örgütümüzün ve yurtsever insanlarımızın desteğiyle elde edilen başarıları görmemek, zor olsa gerek. Bizler ilk başlarda Kürt işçilerinin ayrı problemleri var derken, gerek Alman ilericileri, gerekse Türkler, bizi "işçilerin birliğini bozmakla" suçluyorlardı. Kimse Kürdistan'ın nerede olduğunu bilmiyordu, eğer özellikle bu sorunla ilgilenmiyor idiyse.

Özetlersem bizler çok önemli bir görevi yerine getirdik, ancak bizleri bir bütün olarak tüm Kürdistanlı emekçileri, aydınları, öğrencileri daha önemli görevler bekliyor.

KOMKAR'ın FAC'deki çalışmalarına gelince, bugün bile yapılması gereken önemli atılımlarla karşı karşıyayız. Sloganlarımızın maddi hayat bulması için yaptığımız çalışmalar elbetteki bazı bölgelerde önemli sonuçlar verdi. Özellikle radyo konusunda, bugün Batı Berlin, Dortmund ve Nürnberg'de haftada birkez de olsa Kürtçe yayın yapılıyorsa bu, olumlu bir gelişmedir. Önemli olan bizim olanaklara sahip olmayı becermemizdir. Bizler örgütümüzün, halkımızın çıkarı gereği kurulduğunu hiçbir zaman unutmamalıyız..

On yılı irdelerken örgütümüzün Kürt dili ve kültürü konusunda yaptığı başarılı çalışmaları, özellikle Newrozların kitleselleştirilmesindeki payının büyüklüğünü görmek gerekir..

Fakat başaramadıklarımızı da görmeliyiz ki, onları bertaraf edebilelim. Örneğin, hepimiz politikacı olmaya yöneldik. İçimizden çok az sayıda yazar, tiyatrocu, ressam, şair çıktı. Oysa on sene bizim için az gelse de başkaları için büyük bir birikimdir.

Onuncu yıla ulaşmak elbetteki öyle kolay olmadı. Çok yönlü çevrelerin saldırılarına maruz kaldık. Fakat, saldırılar karşısında KOMKAR'lı ve de yurtsever insanlarımız, mücadeleyi elden bırakmadılar. Biz, yolumuzu şaşırtmak isteyen düşmanın ve maşalarının oyunlarını fedakarca çalışarak bozabildik.

Bizler, on yıllık mücadele dönemi içerisinde, hayatlarını yitiren, Ekrem, Cemal, Ali Hoca ve Hüseyin Ali arkadaşlarımızın umutlarını gerçekleştirmekle, onların anılarını yaşatabiliriz.

On yıl öncesi konumumuzu gerilerde bıraktık. Şimdi daha tecrübeli ve yetenekli kadrolara sahip isek, üretkenliğimizin de buna paralel artması gereklidir.

Öz olarak şunu söylemek istiyorum, neden kendimizi hep bizden zor durumda olanlarla karşılaştırıyoruz. Bence buna ihtiyacımız yok. Öğrenmemiz gereken daha pek çok şeyin olduğunu hepimiz bilmeliyiz. Özellikle bizim dışımızdaki yurtsever örgüt ve kişilerle çalışmayı mutlaka başarmalıyız.

KOMKAR halkımızın ve buradaki emekçilerin çıkarını korumak, uğradıkları haksızlıklara karşı çıkmak amacıyla kuruldu. Halkımızın ondan istediği daha güçlü bir muhalefeti örgütlemesidir.

On yıllık onurlu mücadeleye şu veya bu şekilde katkıları olan tüm insanları ve KOMKAR'lı emekçileri kutlar, başarılar dilerim.

Bremen Eyaleti'nden Türkiye ve Kürdistan'a Giden Bir Heyetin İzlenimleri:

"DEMOKRATİKLEŞME KÜRT SORUNUNU İÇERMİYOR"

Ocak 1989'de Bremen Parlamentosundan bir grup milletvekili ile bilirkişiden oluşan bir heyet, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'na bir gezi düzenlediler.

Heyet, döndükten sonra gördüklerini, izlenimlerini kamuoyuna duyurmak amacıyla bir rapor sundu.

Demokratikleşme, İşkence, Kürtlerin Durumu, Sığınmacı Kampları başlıkları altında sunulan raporda heyetin çeşitli basın mensuplarıyla, yayımcılarla, parlamenterlerle görüşmeler yaptığı; onların heyete Türkiye'de, basın ve düşünce özgürlüğünden bahsetmenin mümkün olmadığını söyledikleri belirtiliyor. İşkence bölümünde şöyle deniyor:

"Her yayımcı yayınlarına el konulmasına ve sorumluların hakkında dava açılması korkusuyla yaşamaktadır. Özellikle Kürt sorunu, eskiden olduğu gibi şimdi de, ağır cezaları içerebilen bir tabu durumundadır. Örneğin milletvekili Eren'in bu konuyu parlamentoya getirmesi, kendi partisi SHP tarafından yasaklanmıştır. Aynı nedenden dolayı, diğer milletvekillerine karşı dokunulmazlıklarının kalkmasından sonra işleme konacak davalar açılmıştır."

"Türkiye'de yaşayan Kürtlerin tarihi ve toplumsal durumu üzerine yaptığı araştırmalar ve bilimsel yayınlar nedeniyle, Türk bilim adamı İsmail Beşikçi, 1970 ile 1988 yılları arasında toplam 13 yılını cezaevinde geçirmiştir. Muhalefetteki diğer şahıslara olduğu gibi kendisine de pasaport verilmemektedir. Resmi kütüphaneleri kullanması yasaklanmıştır."

İşkence başlığı altında yer verilen bölümde ise, Heyet, *"Türkiye'de işkence normaldir"* sözünü birçok yerde duyduklarını, işkencenin sürekli ve sistematik bir şekilde uygulandığını belirtmektedir.

Kürtlerin Durumu başlığı altında işlenen bölümde ise şunlara yer veriliyor:

"Bugün, Türkiye'de toplam 15 ile 18 milyon Kürt yaşamaktadır. Çoğunluğunu Kürtlerin oluşturduğu Doğu illerinde, 10 milyon Kürt yaşamaktadır. Buna karşın Kürtçe konuşmak yasaktır. Bu açıdan bakıldığında bugünkü Türkiye Anayasası, bugüne kadarki anayasaların içinde Kürt konusunda en sert olanıdır. Eğitim yalnızca Türkçe yapılmaktadır, resmi dil olarak Türkçeden başka bir dile izin verilmemektedir."

"Kürt bölgelerinin ekonomik durumu yalnız kendi içinde ele alındığında değil, son yıllarda belirli bir gelişme içinde olan Batı Türkiye ile karşılaştırıldığında da acıklı bir tablo çizmektedir. Milletvekillerin 'Kürt bölgelerinde Kürtçenin unutturulup Türkçenin öğrenilmesi amacıyla üç ana yönde yatırımlar yapıldığı' yolundaki demeçlerinin doğruluğu, yerinde yaptığımız gözlemlerle saptanmıştır."

"Kürtler bütünüyle Türklerden oluşan polis ve askerin keyfi tutumuna karşı haklarını hiç bir şekilde arayamamaktadırlar."

"Sorularımıza kişilerin Ankara ve oradaki bölgelerde verdikleri cevaplar, demokratikleşme sürecinin Kürt sorununu içermediğini ve bu yumuşamanın da daha çok Kürt sözcüğünün her kullanılışında, buna karşı dava açılmaması anlamına geldiği yolunda olmuştur. Türkiye'nin halklara karşı olan sorumlulukları ve azınlıkların korunması yolundaki sorunlar açık olarak tartışılmamaktadır."

Sığınmacı Kampları başlığı altında verilen bölümde ise heyetin, Diyarbakır, Kızıltepe ve Muş mülteci kamplarını dolaştığını; bu konuda geniş bilgi edindikleri belirtiliyor ve şöyle deniyor:

"Sıkışık yaşama, su ve lağım tesisleri ve yetersiz ısıtma, tifüs gibi bütün bulaşıcı hastalıkların yayılmasına önayak olmaktadır."

"Kamp telörgü ile çevrildir ve askerlerce gözlenmektedir. Yerli halkın içeri girmesi yasaktır. Kamp dışına çıkmak ayda iki defa mümkün. Kamptaki Türk polisinin her eve girme yetkisi var. Bu durumun bilinçli ve özgürlüğü seven peşmergelerle aileleri için çok kötü bir kısıt-

(Devamı 19. sayfada)

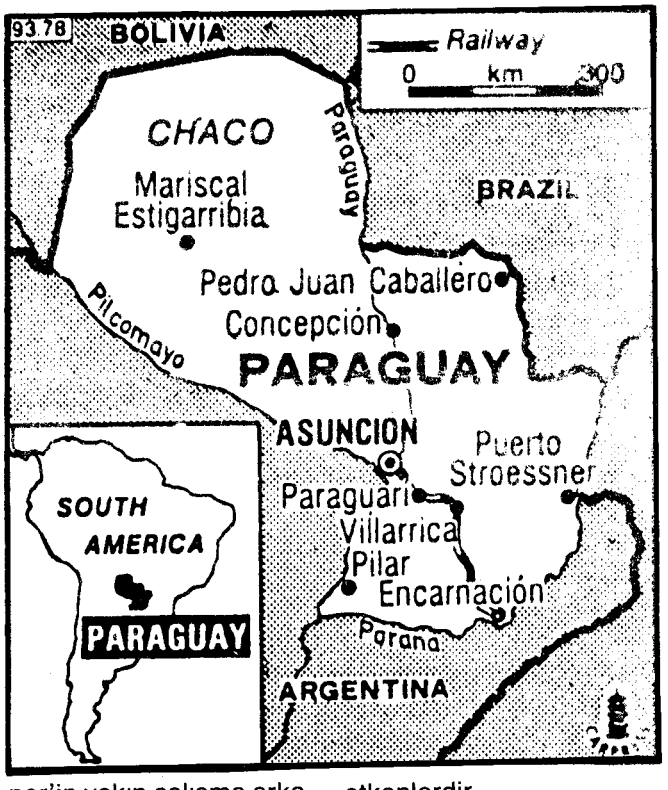
Paraguay:

BİR GENERAL GİTTİ, BİR DİĞERİ GELDİ

1954 yılında askeri bir darbeyle iktidarı gaspeden General Alfredo Strösner, Şubat 1989 başlarında bir darbe sonucu iktidardan uzaklaştırıldı. Yönetime yeni gelenlerin yaptığı açıklamalar bazı ipuçları vermiş olmakla birlikte, olayın üzerindeki sis perdesi tümüyle aralanmış değil. Strösner'in yakın çalışma arkadaşı olan General Rodrigez, Paraguay'da demokratik bir rejime duyulan özlemleri ne dereceye kadar tatmin edecek.. Bu ve daha birçok sorunun cevabı değişik yorumlara neden olsa bile, ortak kanı; sınırlı da olsa demokratik bazı dönüşümlerin gerçekleştirileceği şeklinde.

Gözlemciler, General Rodrigez'in de "**sistemin adamı**", General Strösner'in yakın çalışma arkadaşı olduğunda birleşiyorlar. Rodrigez'in Paraguay halkına yönelik yaptığı ilk çağrıda; insan haklarına saygı gösterileceğini ve demokrasinin yeniden yerleştirileceği vaadleri yeralıyor. Aynı zamanda döktatörlük rejimine karşı gerçekleştirilen çeşitli halk hareketlerinde önemli role sahip olan Katolik Kilisesine barış ve anlaşma için çağrıda bulundu. Yine üç ay içerisinde seçimlerin yapılacağı konusunda da açıklamalar yapıldı.

General Strösner'in düşüşü "**sistem içi bir darbe**" olarak nitelenebilir. İktidar partisinin kendi içindeki çelişkiler, kilise ile gün geçtikçe kötüleşen ilişkiler, köylüler arasında artan hoşnutsuzluk, önemli ölçüde güçlenen ve son seçimlerde halkı oy kullanmamaya çağıran muhalefet, ekonomik krizin daha da derinleşmesi, devletin yerini kontraband hareketinin alması, bu darbenin gerçekleştirilmesinde önemli rol oynayan etkenlerdir.

General Strösner'in iktidardan düşüren diğer önemli bir neden de hiçkuşkusuz uzun yıllardır süren faşist uygulamalardır. Strösner'in iktidarı boyunca olağanüstü hal (sıkıyönetim) hüküm sürdü. —1987 yılında kaldırıldı— Terör, baskı ve ihbarcılık yasallık kazandı. Her Paraguaylı aile ortalama birden çok insanını kaybetti. Her on Paraguaylıdan biri gözaltına alındı, tutuklandı. Köylülerin toprak istemini içeren yürüyüş ve benzeri eylemler acımasızca bastırıldı. Buna karşılık diktatörün doğum günü ise, ülkede ulusal bayram olarak ilan edildi.

Paraguay'da lokomotifler daha odunla çalıştırılırken, Strösner diktatörünün düzenlediği yürüyüş ve seçim kampanyaları için bolca para harcandı. Strösner'in kendi servetinin ulaştığı rakkam ise astronomik düzeyde; 7 milyar dolar..

Brezilya'ya yerleşmiş bulunan Strösner'in geçmişi ve kendisine yöneltilen suçlamaları içeren sorulara cevap vermekten kaçınan Beyaz Saray sözcüsü, "Şu anda General Rodrigez'le olan ilişkilerimizi karakterize etmeyi arzulamıyoruz" demekle yetindi.

PARAGUAY'IN KİMLİĞİ

Güney Amerika'nın orta kesiminde yeralan Paraguay'ın, Bolivya, Brezilya ve Arjantin ile sınırları var. Yüzölçümü 406,8 bin kilometre karedir. Nüfusu ise 3 milyon 750 bin dir. Bir milyondan fazla Paraguaylı ya politik ya da ekonomik mülteci olarak başka ülkelerde yaşamakta. Paraguay'ın bir özelliği de 200 bin dolayında Alman'ın bu ülkenin yurttaşları olarak yaşamasıdır. Bunların ellerinden çok güçlü olan ekonomik ve politik mevziler var. Paraguay'ın bir zamanlar Hitler faşistlerinin sığındığı bir ülke oluşu, bu yüzden yadırganacak bir olay değildir. (General Strösner'in babası da Almandır).

Ülkede konuşulan diller: İspanyolca ve Guaranice.

Paraguay gerikalmış bir tarım ülkesidir. Ülkede birçok maden, öncelikle bronz çıkarılmaktadır. Bunların büyük bir kısmı ABD tekellerince işletiliyor. Çok zayıf olan yerel sanayiye karşılık, Latifundizm sistem olarak çok güçlüdür.

*Paraguay 1811 yılında İspanya'dan bağımsızlığını kazandı. Paraguay'ın tarihinde eksik olmayan diktatörlükler ve savaşlardır. En anlamsız ve trajik savaşlar 20. yüzyılda olanlardır. 1932'den 1935 yılına kadar Paraguay ve Bolivya arasında süren savaşın amacı, boş olan ve petrol yataklarının bulunduğuna inanılarak "Standart Oil" ile "Shell" petrol şirketleri arasında **Çako** bölgesi için süren anlaşmazlığı çözmek içindir.*

*Dünyanın en eski, en kanlı faşist diktatörlük rejimiyle tanınan Paraguay'ın formal olan yönetim şekli ise Cumhuriyettir. Cumhurbaşkanı Strösner'in dayandığı parti Ulusal Cumhuriyet Partisi KLORADO'dur. Tüm muhalefet partileriyle birlikte Paraguay Komünist Partisi de yasaklandı. Partinin uluslararası planda tanınmış lideri **Antonio Maidadan** uluslararası dayanışma sonucu uzun yıllar tutuklu bulunduğu cezaevinden salıverildi. Ancak 1980 yılında Strösner'in ajanları onu ikamet ettiği Arjantin'den kaçırdılar. O günden beri Maidadan'ın yazgısı hakkında herhangi birşey bilinmiyor.*

Şeva Wuppertal:
JI BO GELÊ KURD, PEYDA KIRINA DOST Û ALİGIR

KOMKAR, welathız û demokratên Kurdıstanê dı bın baskê xwe da komkıriye. Komel, komite û endamên Komkarê her cehd dıkın ku erkên ser mılên xwe lı der welat bınn cih. Bı meşinê protestoyan, lı kuçan fırotına pırtûk, belavkırına belavokan, komkırına alikariya dıravi, sazkırına şevên agahdari û pıştevaniyê û hwd. Ev deh salın ku KOMKAR, bê westan kar û xebat dımeşine. Bê şık bı van tekoşina va karkerên Kurdıstanê gelek karên kêrhati, sengerên pêş bı destxıstıne.

Pey agır bırina şerê navbeyna İran û Iraqê lı Rojhılata Navin, êrişên mezın, bı tank û balafıran, bı bombên kimyewi, gelê me bı jenosidek va rû bı rû bû. Ev rûreşiya bı tundi lı der welat hat protesto kırınê. KOMKAR bê westan bı xebateke jir ve dınya alemê agahdar kır, pır astengên pêşiya xelkê Kurd hılweşand, dengê gelê me, tekoşina rızgariya xelkê Kurd bı usûleka baş raxıste ber çavê gelên dınê.

Dı roja 28'ê Çileya Paşin 1989'an da lı bajarê Wuppertalê, Komela Karkerên Kurdıstan Wuppertal, Komela Karkerên Kurd lı Hagen û çend rêxıstınên pêşverû yên Elmanan ve tevayi bı navê **"Pıştgıriya Gelê Kurd"** şevek amade kırın. Nêzikê 1200 kesên Kurd û Elman dı şevê da beşdar bûn.

Dı şevê da rewşa gelê me, lı ber çavê temaşevanan bı tevayi hat raxıstın. Bı taybeti gıranidabûne rewşa gelê me yê Kurdıstana Iraqê.

Wêranbûna gund û bajaran, qetılkırına jın û zarokan, cihılatına pir, kal û mındalan, perişaniya wana lı Tırkiyê; bı senaryoyek rêk û pêk va hat nişandan. Resm û wêneyên nû va derbederiya gelê me rık û hêrsa temaşavanan hın zêde kır. Jı bo şer û tekoşinê dı nav karkeran da ruhiyet û baweriyê qewi kır. Gelên dın ji gelek agahdariyên nû û çak dı derheqa Kurd û Kurdıstanê bı dest xıstın. Pıştevaniya xwe bı beşdarbûna şevê, be mesajan va eşkere kırın. Helbet ev karên kêrhati ne tenê dı şevan da dıbın, an lı wıra dımınin. Dostên me, karker û temaşevanên dın, dı karên rojane, xebatên dûr û dirêj da ji ewi xebata bı rumet dımeşinin. Dostên gelê Kurd êñ daimi roj bı roj pırtır dıbın.

Dı şeva Wuppertalê da hozan Şıvan, Baran û Seydo ji beşdar bûn. Bı kılamên serhıldan û folklorik baweriya rojên azad û delal xurt kırın. Xasıma kılama Helepçê ku jı aliyê hozanê bı deng û nas Şıvan Perwer çend carane ku tê stıranê, disa bı dılşewati û xireti hat guhdar kırınê.

Çawa tê zanin KOMKAR û hın rêxıstınên Elmanan jı bo xelkê me yê mecbûr mane derbazi Tırkiyê bûne kampanyek alikariyê jı mêjva vekıriye. Dı vê şevê da ji qiz û xortên dılsoz alıkari dı nav temaşevanan da berhevkırın.

Me bı şeva pıştgıriya gelê Kurd ya Wuppertalê va refên dost û aligırên xelkê xwe pıçek be ji fıreh kır. Serketın her wê gelê me ye, neman û rûreşi her yê koledar û neheqa ne.

Şoreş

Berlina Rojava:
KOMCİWAN ŞEVA BİRANİNA KOMARA KURD A MEHABAD PÊKANİ

Dı roja 21.1.1989'an da, KOMCİWAN lıqê Berlina Rojava, şeva biranina 43 saliya Komara Kurd a Mehabad pêkani.

Bı navê KOMCİWAN hevalek bı Kurdi û Tırki axaftına şevê kır û şev dest pêkır. Bı kurti xêrhatına mêvanan hat xwastın û jı bo cangoriyên Kurdıstanê dı gel sırûda Ey Reqib, deqqek lı ser lıngan hat rawestan.

Hevalê ku dı şevê da axıf, dı beşiki axaftına xwe da usa dıgot: "Mêvanên hêja, jı vır 43 sal berê, gelê me lı Kurdıstana İranê zincirên koletiyê perçekırın û bı damezrina Komara Mehabad, bı dirêjaya saleki azadi tamkırın. Komara Mehabad stêrkeke geş bû dı şevereşiya sedsalan da çırısi û cardın wenda bû. Jı ber vê çendêye ku Komara Mehabad bo me zor gıringe û bı rûmete.

İro ji ew dı bira me da ye û dılê me da ye. Dı şerê me yê dıj zordesti da

rê lı pêşiya me roni dıke."

Dı programa çandi da Koma Aşiti jı mêvanan ra stranên şoreşgeri û evini disa. Folklora Komela Karkerên Kurdıstan lelhizên Kurdıstan pêşkêş kırın. Pandomimek lı ser rewşa Kurdıstana İran hat lehistın ku, rejima Xumeyni yê kevneperest çawa pêşmerge dan ber qurşinan. Her usa helbest bı zmanê Kurdi û Tırki hatın xwendın. Şeva me bı serfırazi û xweşi, bı tevbuna nêziki 200 kesan va qediya KOMARA KURD A MEHABAD Û MÊRXASÊN WÊ DI TEKOŞİNA MEDA DIJİN!

BIJİ KOMCIWAN!

S.AZAD

M. Emin Bozarslan re hevpeyivin:

"Ji KOMKAR'ê, hemû komel û rêxistinên Kurdan daxwaz dikim ku, piştgiriya xwe ji bo parastin, pêştabirin û belavkirina çande, huner û edebiyata Kurdi bidominin"

Dema ku niviskarê Kurd M. Emin Bozarslan ji bo konferansan hatî bû Elmanya Federal, hevalek me bi wi ra hevpeyvinek çêkir. Em vê hevpeyvinê li jêr pêşkêşi xwendevanan dikin.

Redaksiyona Dengê KOMKAR

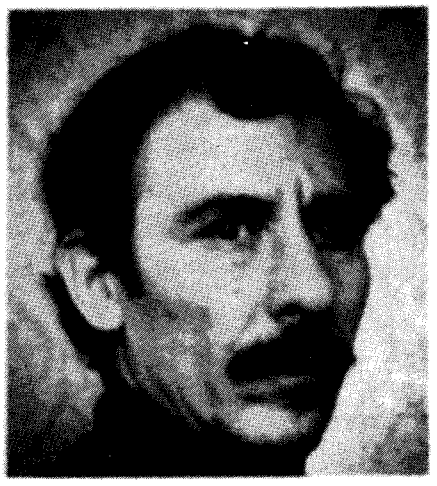
□□Kek M. Emin bê şik ji nû va çapkirina rojname, kovar û efirandinên kevn xebatek hêja ye û ew gelek kêrê me tên. Te ji, kovara JİN ji nû va bi tipê Latini di 5 cildan da çapkir. Em dibinin ku, te ne tenê raste-rast wan wergerandiye, her weha li ser gelek babetan ji sekiniyi; bi çavek lêkolinvan Kovara JİN gihandiye destên xwendevanan. Bi kerema xwe tu sedema vi kari dikari ji xwendevanên me ra eşkere biki?

□Divê afirandinên kevn bên lêkolin. Raste rast wegerandina tipê latini ne bes e.

Kovara Jin di rewşa iroyini da ne tenê kovarek e, serçaviyek giring e. Ji me ra miras maye, ji aliyê siyasi, edebi, çandeyi, diroki û folklori, serçaviyeke dewlemend e. Em dikarin gelek jê istifade bikin. Gora giringiya vi kovarê, Jin min dixwast ku ez istifade kirina vi serçaviya giring hemû xwendevanan bi taybeti bo lêkolinvan, rojnamevan, zimanzan û hwd. evi tişti hêsan bikim. Her wuha min dixwast li dora Jin, rewşa tevgera azadixwazi, rizgarixwaziya gelê Kurd a wê demê ango di mabeyna sala 1900-1920'an da hinek zelal bikim. İcar ji bo vê yekê min ew pêşkêşi nivisi. Gelek ciyan ji min jê re notan nivisi.

Bi ditina min wazifa wergêrek ne tenê ew e ku, serçaviyek wiha tenê ji tipê Erebi wergerine tipê Latini, yan ji zimanek wergerine zimanek di, lê divê ku wergêr wê pirtûkê li ber çavê xwendevanan zelal bike, wana serwext bike. Karanina wi ji bo xwendevanan hêsan bike. Bi vi awayi di xebatên pêşedemê da şaşi û xeleti ji kêm dibin, afirandinên baş û tekûz çêdibin.

□□Ji bo wergerandina efirandinan çi difikiri? —Çi ên Kurdi bi zimanê biyaniyan, çi ên biyani bi zimanê Kurdi— Pêşniyarên te ji bo xortên di vi wari xebatê dikin çine?

M. Emin Bozarslan

□Xebata rizgarixwaz û azadixwaziya Kurd rûyê wi yê li der welat hin gelek nû ye, genc e. Dikarin bêjin ev 20-25 sale ku derva xebat çêdibe. Ji ber ku ev xebat nû ye li derê welat hin destpêkê daye, devra çêbûnê daye.

Aliyek di va ji ji ber rewşa dijwar a Kurdistanê rewşenbirên Kurdên ku derketine derve giraniya xebata xwe didin ser warê siyasi. Ber vê yekê hêj kesên wergêr ku bikarin afirandinên edebi bi awa û uslûbên edebi zimanê Kurdi wergerinin zimanên biyaniyan, qadroyên me hêj negihiştine. Lê ez bawer dikim ku piştê demek wergêrên wuha ji nav rewşenbirên Kurdan derkevin, vê valayiyê dagrin. Bi vi awayi gelên cihanê ji aliyê huneri û edebi va ji gelê me nasbikin û piştgiriya wana bi gelê me va zêde bibe.

□□Di wergerandinên kovar, rojname û efirandinên kevn da, em bêjin wek kovara Jinê, problemên heri giring û zehmet bi gora te çiye?

□Problema heri giring mesela zanina zimanên cure cure ye. Mirovên ku li ser afirandinên kevn dixebitin, divê bi zimanê Osmaniya qe nebe bi zimanê Erebi û Farisi çavnasbe. Her wuha divê Tirkiyê nû ji bizanibe ku wergerine Tirki. Her wuha Kurdi ji baş bizanibe ku wergerine Kurdiyek zelal û baş. Xên ji wana divê teriman ji baş bizanibe. Mesela em bêjin JİN da nivisiye "Hukumeta Seniyye". Ev tenê bi mena hukumeta Osmaniyan hatiye karanin, bi Kurdi em dikarin bêjin hukumeta qedir bilind. Disa "Der Saadet" hatiye gotin, divê mirov bizanibe ku ev di wi wexti da navê Istanbol e ku şaşi neke. Disa di Jinê da dibêje "sabik zalim Hukumet". Xwendevan bixwine wê bêje gelo kijan hukumet e, divê wezifa wergêr evi bide eşkere kirin. Bêje ev hukumet, hukumeta İttihad Terraqqi ye ku zordesti li ser Kurdistanê kiriye. Divê van tiştan da serwext bibe û wazife xwe pêşberi xwendevanan eşkere bike.

Aliyek di peyvikên biyani ji ketine zimanê Kurdi. Kesê ku wergêr divê mena wan peyvikan bi Kurdi bide berçavên xwendevanan, ewana têbighijine.

□□Kek M. Emin, gelek niviskar, dirokzan, zimanzan û pisporên Kurdan ên kevn hen in ku em tenê bi nav ewana nasdikin. Gelo hewce nine ku derheqa wana biyografiyek bê serrastkirin?

□Belê, pêwist e ku biyografiyên van Kurdên xebatkar bê amade kirin û xwendevanên nuha û pêşedemê, wana binasin. Lê belê gelek mixabin ku di heqê jiyana gelekan da em tu tişt nizanin, di destê me da belge û serçaviyek tunne, ev kêmasiyek mezin e. Digel vê yekê ji dil dixwaze ku gencên me yên xiretkar û hewaskar bala xwe bidin vi kari ji, li gora şiyan (teqet, karin) û imkanên xwe bi kêmayi li ser wana hin agahdari û belge peyda bikin û vi karê giring bicibinin.

□□Di warê edebi, çandi û hunermendiyê da rexne û xwerexne girtin bi gora ditina te çawa divê bibe?

□Weka mın lı jor got, dı warê edebi û huneri da xebata me kurdan hêj dı destpêke daye. Çawa ku wergêrên Kurd hên derneketıne, rexnegırên, bı mena zanyari û objektif ji hın dı nav me da negihiştıne. Gelek mirovên me jı peyvıka "rexne" mena êrişê derdıxının. Lê belê rexne ne êriş e, ne ji pesn e. Dema ku rexnegırek lı ser pırtûkek, helbestek an çirokek bıxwaze rexne bınivise, dıvê ku aliyên wi yên rast û şaş tev bıde berçavan û bı awayek zanyari û objektif lı ber çavên xwendevanan raxe. Bı wi awayi hem xwendevan, wê çirok, helbesti jı nêzık va nasdıke, hem ji nıviskarê wi pırtûk, helbest û çirokê rasti û şaşiyên xwe dıbine. Dı nıvisekê xwe yê di da evi dıde ber çavan.

Rexnegıriyek wuha nıviskaran naêşine. Negihiştına rexnegırên wuha dı warê huner, çand û edebiyatê da jı bo me Kurdan nuha kêmahiyek e. Lê em hêvidarın ku dı demek nedırêj da ewana ji dı nav me da wê derkevın. Lê em ji bir nekın ku rexnegıri ji bı serê xwe şaxeki edebiyat û huner e.

Ev tıştên ku em dıbêjın dı heqê Kurdên Kurdıstana jorin daye. Kurdıstana jêrin û Kurdıstana rohılat jı ber ku zımanê Kurdi neqedexe ye jı nav wan da rexnegır ji gihiştıne.

□Kek M. Emin dı konferansan da ne tenê lı ser rojnama Kurdıstan û kovara Jin tu peyıvi, her wuha ji te bernameyê xwe yê heta sala 2000'i pêşkêşi me kır. Me dit ku kar û xebata te gelek fıreh û gıran e. Em baş nızanın gelo jı ber van xebatên gıran e ku tu xebatên akademi, enstitu û komeleyên çandi da beşdar nabi?

□Belê, te xweş texmin kır. Jı ber ku ev bernama mın evqas gıran e, wextê mın têra karê destê mın ji nake. Ez wext nabinım kareki di bıkım, yan ji kareki di da beşdar bıbıbım. Ev tıştên ku mın xıstıne bernamê xwe hemû jı bav û kalên me miras mane, dıvê ku rojeki pêştır ev miras bı temami bıghêje destê gelê me.

Nebeşdariya mın akademi, enstitûtû komeleyên çandeyi da nayê wê menê ku ez wan xebatan gıring nabinım, ew xebat ji hem gıring ın, hem ji pêwist ın û beşek jı xebata azadixwazi rızgarixwaziya gelê me ye. Hevalên ku van xebatan dıkın wazifeyeke gelek gıring bıci tinın. Lê gelek mıxabın ku jı ber sedemên jorin ez nıkarım beşdar bıbım.

□□Xebat û barê te em dıbinın pır mezın û gıran ın. Jı aliyê dın xasıma lı ser xebata efırandınên kevn pıspori ji dıxwaze. Gelo hım jı bo hêsan kırına xebata xwe, hım ji domandına xebatên wuha jı bona duwerojê nafıkırı ku hın şagırtan bıghijini?

□Gihandına şagırtan karê mamostaya ne, ez bı xwe, xwe mamoste nahesıbinım û iddia gıhandına şagırtan bıkım. Lê belê mın bı dılxweşi dıxwast û ez nuha ji dıxwazım çend gencên Kurd ên hewaskar bala xwe bıdın ser xebatên wuha. Hın gencên wuha hebûn me dê alikariya hev bıkıra kêmahiyên hev temam bıkıra. Me hemûyan bı hevra dê xwe bıgihanda. Lê gelek mıxabın ku heta nuha tu kesek daxwazek wuha jı mın nekırıye.

□□Kek M. Emin dı derheqa çar konferansên ku te da , bı gora te meraq û dêndayina guhdaran çawa bû? İntıbayên te çawa nın?

□Konferansên wuha jı bo nasandına bûyerên me yên diroki û serçaviyên me yên gelek bıkêrhati wek kovara Kurdıstan û Jin pır pêwist ın. İntıba mın heqê van her çar konferansan gelek baş e. Gelek mirovên Kurd çı jın, çı mêr dı konferansan da beşdar bûn. Bı balkêşiyek mezın guhdari kırın. Jı vê yekê ji tê zanin ku gelê Kurd, çı jın çı mêr êdi lı diroka xwe, zıman û edebiyata xwe xwediti dıke. Dıxwaze ku lı ser van babetan serwext bıbe, têbighije, pala xwe bıde bûyerên diroki. Ev yek ji hêviyeka mezın jı bo pêşedemê dıde mirov.

□□KOMKAR lı Elmanya Federal û Berlina Rojava 4 konferansan amade kır û kek M. Emin tu ji axaftkar her çaran da beşdar bûyi. Disa KOMKAR pırtûkên te belav dıke û dıfroşê. Daxwaza te jı KOMKAR, komele û rêxıstınên dın ên Kurdan çiye?

□Beri ku ez daxwaza xwe bêjım, ez jı KOMKARê ra, kargêr û endamên wê ra gelek spas dıkım ku, jı bo çapbûna 90. saliya Kovara Kurdıstan û 70. saliya Kovara Jin ev herçar konferans amadekırın. Bı wi awayi gelek hevalên Kurd mecal û imkan ditın ku van kovaran bıbirbinın û jı nêzık va bınasın. Her weha ez spas dıkım ku, KOMKAR'ê ev fersend jı mın ra amadekır ku ez hatım û lı ser van herdu serçaviyên çand û edebiyata Kurdan bıpeyivım. Mın gıringiya xebatên wuha lı ber çavên guhdaran raxıst.

Dı heqê şola daxwazê da ez jı KOMKARê ji, jı hemi komele û rêxıstınên Kurdan ji daxwaz û tıka dıkım ku lı tenışta kar û barên xwe yên bıngehin, pıştgıriya xwe ya jı bo parastın, pêştabırın û belavkırına çande, huner û edebiyata Kurdi û afırandınên lı ser wan bıdominın. Lewra ev xızmet dıbe alikar jı bo parastın û huviyeta me ya neteweyi.

KAMPANYA KOMKARÊ...

(Destpêk jı rûpel 20'an)

Polêsan hin dı çapxanê da hêjmara 3'an ya Duweroja Azadi komkırın.

Ev teda û zordestiya lı ser Duweroja Azadi ji baş nişan dıde, ku hukma kolonyalist-faşist acızbûna xwe bı her awayi jı mesela Kurdi nişan dıde û zagonên xwe ji pêpes dıke, bı leşker, savci û polêsên xwe ve.

BÛYÊR III

Lı Strassburgê dı cıvina Parlamena Ewrupa a Komisyona Tevayi ya Tırkiyê û Ewrupa da parlamena SHP ya Malatyê İbrahim Aksoy usa axıft: **"Lı Tırkiyê kê dıbêje mesela Kurdi tıne, xwe dıxapine. Kurd, kêmahi nının, xelk ın. Pêwist e mafên wanê çandi bên dayin."** Jı ber vê axıftınê qiyamet rabû. Çawa dıbû, ku parlamenek endamê Meclısa Tırk behsa Kurdan dıkır û dewleta Tırk lı ber çavên Ewrupayan rezil dıkır.. Jı ber ku eleqeyên Tırkiyê bı Ewrupa ve jı 8 sal ın ku hatıbû qûtkırın.

Serokwezir Ozal, hin nıviskarên nijadperest û dijminê Kurd jı aliyek ve, serokê SHP İnonu, Baykal jı aliyek ve dest dan hev û İbrahim Aksoy 2 salan jı partiyê avêtın.

Ev ji careke dınê eşkere kır, ku lı Tırkiyê kesên ku ango xwe sosyal demoqrat dıhesıbinın ji, lı mesela Kurdi da hin tê negihişti ne..

Hêzên demoqrat, kesên ku mafên mirovati dıparêzın,

Ev hersê bûyêrên lı jor, lı ser mesela Kurdi da me carek dınê nişan da ku lı Tırkiyê çıqas demoqrasi heye.

Lê belê pêwist e em aliyê dınê yên madalyonê ji bıbinın. Ev mesela yê ne yek û du kesan ın. Ev, mesela neteweyek 25 milyonan e. Hember zordesti, dıj-insanetiyê dengên kesên bı şeref, bı namûs roj bı roj zêde dıbın.

Nıha dor hatiye me.. Bı kar û xebata me ve em dıkarın pêşi lı ber bûyêrên wusa bısekınin.

Hember zordestiya gelê kurd ya hukma kolonyali-faşist a qurna 21'an da bê deng neminın. Pıştgiriya xwe bı gundiyên Cınêbır (Yeşilyurt) û disa bı İbrahim Aksoy ve nişan bıdın. Name û telgrafên protestoyê jı Serokwezir û Wezirê Hundır ra bırêkın. Bı İbrahim Aksoy ve alikariya xwe nişan bıdın, ku ew behsa mafê gelê Kurd kır. Jı serokê SHP ra name û telgrafê protestoyê bışinın.

Welatparêzên Kurdıstanê!

Roj roja yekbûyê ye. Roj roja bılındkırına alikariyê ye. Jı bo destxıstına mafê netewi û demoqratik, xwedi lı mirovên bı curet derkevın.

11.2.1989

ESKERÊ BOYİK

Xwendevanên me Eskerê Boyik pırhındık nasdıkın, lê em disa ji dıxwazın bı kurti wi bıdın naskırın.

Eskerê Boyik Broyi, helbestvaneki Kurdên Sovyetistanê ye. Ew, dı sala 1941'an da jı diya xwe bûye. Xwendiye bûye mıhendizê zıraetê (Agronom) lê belê ew ne tenê bı vi kari mıjûl bûye, her usa ji bı hesreta welat, bı bengitiya tebiyetê û dı şerê aşıtiyê da qelemê xwe daye xebatê. Gelek helbest, serhati û şano nıvisiye.

Em lı jêrê çend helbestên hozanê mezın, jı pırtûka wi yê ewlin, bı navê ŞIVERÊ ku dı sala 1966'an da lı Rewanê hatiye çapkırın, pêşkêşi xwendevanan dıkın.

DILÊ DİYA KURD

Anin
Û meytê kur
Ber dê danin...

Hiviyê bû Baasist El-Ahmed,
Weki dê xwe bavêje ser meyt,
Rêzke dengê xwe bı dirok û beyt
Bıke were-war
Bıke qare-qar...

Û wê kapitan
Sımêl badıdan,
Bın sımêla da
Dıkeniya...

Lê dê
Sekınibû,
Sekınibû wır lı ber meytê kur,
Dıl da şewat, agıreki gur,
sekını bû...

Xeber nedıda, nedıkır axin,
Dılê xwe da wê xweyi dıkır bırin...
Sekınibû..
Bınatarê dıhat qırçina topa,
Dıjmın wê dıxwast,
Hêsırê diya Kurda
Ber çevê xwe bidita...

Dê kûz bû ser meyt,
Baasist kenya,
Ewi tırê idi.
Tıje bû
Dılê dê...

Lê dê
Enya kur paç kır,
Û serê xwe
Kubar hevraz kır...
Dewsa dê çiya gıryan,
Jı ezmin hêsır baryan.

Rojnameyeke Nû û Girîng:

TEVGER

Dı tekoşina Rızgariya Kurdıstanê da bı rojnama TEVGER welatparêzên Kurdıstanê çekek nû bı destxıstın. Jı bo kar û xebatên me yên heq û bı rumet, dıvê hemû pêşverû û welatparêzên Kurd xwedi lê derkevin. Dı nav gel da bı xurti belav bıkın, bı xeber û behs şandinê ve alikari bıkın.

Dı hejmara yekemin da derheqa derketınê xwe usa eşkere dıke.

"Bı armanca ku xebat, fıkır, politika û daxwazên Tevgera Rızgariya Kurdıstan bıgıhine raya gişti û peywendiyên rêxıstını bı endam, mensûb, aligır û dılxwazên wê re pêşde bıxe, TEVGER wek organek merkezi dest bı weşanê dıke."

Disa bir û baweriya xwe dı sernıvisar xwe usa eşkere dıke.

"TEVGER dı wê bir û baweriyê da ye ku dıvê ev gav bê xurtkırın jı aliki da bı beşdarkırına parti û rêxıstınên welatparêz û şoreşger ên ku hê ciyê xwe dı yekıtiyê da negırtine, jı aliyê dın ji bı qezençkırına hêzên gelêri jı bo xebata rêxıstını ku hin bê rêxıstının. Wek weşanekê TEVGER ji wê bı vê baweriyê gavan bavêje."

TEVGER
Organa Merkezî ya Tevgera Rizgariya Kurdistan
dema hilbijartinê firsetek e
Di bin destê dewleta xwinxwar de
her rojeke milteciyan mirinek e
Di riya avakirina pêşeroje de
Parlementoya Swêdê delegasyonekê dişine Kurdistanê
Edaleta Tirkiyê

Em jı vê baweriyê ne ku, gelê me jı bo yekıti û hevxebatê her hêvidare û wê pışt bıde vê kar û tekoşinê. Redaksıyon û karkerên Dengê KOMKAR ji bı dıl û can jı Rojnama TEVGER re serketın û serfırazi daxwaz dıkın.

Lê dê sekınibû,
Sekınibû piya,
Nedıgıriya...
-Te şerkır, egit,
Bona mala xwe
Te şerkır, weki Kurd û Kurdıstan
Bese bımının êtim, bê weten...

Te şerkır, egit,
Û serfırazi
Ber derê mala xwe
Te serê xwe dani.

Ez nagrim, weki şa nebın dıjmın,
Nekenın ew lı ser hêsırê mın...
Zende gırt
Baasist El-Ahmed
"Qe biye, weki dê
Negri ser ewled?"...

-Pira bê iman,
Ne ew kurê te ye,
Lê hêsırê dê kanê, kanê?...

Kapitan ça dara bi
Hat
Û ber dê sekını...
-Baasist El-Ahmed, gurê har,
Dılê diya Kurd nagri tucar.

Bû şelpin
Û sûretê El-Ahmed
Ber silê şewıtin...
Bû teqin,
Dılê diya Kurd
Bı gulê perıti...
Dê ket
Ser meytê kur bê axin...

EDLAYİ

Rabım,
Rabım jı ewra
Û ewra siyarbım...
Bajom,
Bajom wana
Berbı ezmana
Û hivê şevê
Bıgijıme hivê...
Ser "Riya Kadız"
Stêrka tovkım
Ezman wê şovkım...
Û lı ser ezmanê sayi
Bı stêrka
Bınıvisım
Edlayi...

İKİ OLAY...

(Baştarafı 7. sayfada)

kurallara uymayanların, halka verebilecekleri bir şey yok. Onlar emekçi halkımıza karşı yerli ve yabancı tekelci sermaye çevreleriyle, 12 Eylül darbecileriyle eleledirler.

Bunca Telaş Niye?

İktidarı ve muhalefetiyle burjuva çevrelerin böylesine azgınlaşmaları, telaşa kapılmaları elbet nedensiz değil. Bu, en başta rejime ve kendilerine güvenememenin bir sonucudur. Onlar katliamlar, sürgünler ve öteki barbarca uygulamalarla halkımızı yok etmek için onlarca yıl çaba harcadılar. Ama yoksul halkımız sinmedi. Büyük acılara katlanarak direndi. O, dilini, kültürünü, öteki ulusal değerlerini korudu, onlara sahip çıktı. Kendi ülkesinde özgürce bir yaşama kavuşma umudunu hiç bir zaman yitirmedi.

Şu bir gerçek ki Türk sömürgeciliği için geriye sayma işlemi çoktan başlamıştır. Sömürgecilerin maskesi iyice düşmüş, onlar iç ve dış kamuoyu önünde rezil duruma gelmişlerdir. Bu çevrelerin demokrasi ve insan hakları üzerine okudukları martavallar artık kimse tarafından ciddiye alınmıyor, hiç bir çaba onların kanlı çehrelerinin açığa çıkmasını engelleyemiyor. Korkulu rüya Kürt sorunu, hergün biraz daha büyüyerek her yerde karşılarına dikiliyor. Onlar, efendileri Amerikan yönetiminden bile bu konuda zılgıt yemeye başladılar. Bu da onları telaşla ve daha büyük bir azgınlıkla baskıya, teröre başvurmaya itiyor. Ama sömürgecilerin durumu, batağa saplanmış birininkinden farksızdır. Onlar çırpındıkça daha da batmaktan kurtulamayacaklar. Ne Hürriyet'in çöplüğünde yerleştiği köşede "ağırbaşlılık" ve "ciddiyet" pozlarına bürünerek ihbarcılık yapan Oktay Ekşi gibi yazarların çırpınışları, ne 12 Eylül faşizminden yediği şamarın acısı daha taze iken cuntaya karşı mücadele ettiğini söyleyen, bugün ise kendi anayasasını değiştirip daha "demokratik" bir hale getirmesi için "Sayın Evren'e ricada bulunan bu arada Kürt yurtseverlerini de sık sık jurnalleyen Ecevit türü kaşarlanmış politikacıların ve ne de öteki benzerlerinin çırpınışları bir işe yarayacak. Biz, Türkiye'deki yasak duvarlarını siper edinerek demokrasi üzerine bol keseden atıp tutan bu gibilerinin başka zeminlerde nasıl gülünç duruma düştüklerinin, küçüldüklerinin yabancısı değiliz.

Elbet tüm ezilen halklar gibi Kürt halkının ulusal kurtuluş mücadelesi de zafere erecek ve halkımız kendi ülkesinde özgürce bir yaşama kavuşacaktır. Halkımızın varlığını inkar eden, onun en küçük bir hak istemini bile kan ve terörle bastırmayı gelenek haline getirmiş olan ırkçı-şoven çevreler ise hak ettikleri yere; Hitler, Franko ve öteki kardeşlerinin yanına gidecekler. O bakımdan daha şimdiden müzelere uğrayıp gelecekte insanlığın kendilerini nasıl değerlendireceklerini öğrenebilirler. Hitler'in bu şansa sahip olduğu söylenemez. Ama onlar sahipler.

BREMEN...

(Baştarafı 13. sayfada)

lama olduğunu gözlemledik."

Sonuç bölümünde ise, şunlara yer veriliyor:

"Resmi makamların yaptığı açıklamaların tesine Türkiye, bugün insan haklarını gerçekleştirmekten çok uzaktır. Bu durum özellikle siyasi tutuklular ve Kürtlerin çoğunlukta olduğu bölgelerdeki Kürt halkı için geçerlidir.

"1982'deki anayasa oylaması, Kasım 1983'teki seçimler ve Temmuz 1987'deki sıkıyönetimin kaldırılması gibi politik değişmelere karşın, bu yapılanlar ortamı sürekli ve güvenilir bir demokratikleşme sürecine götürmemiştir.

"Heyet, resmi makamların oluşturdukları genel görünüm ile Türkiye'deki gerçek durum arasında büyük bir çelişki saptamıştır. Heyet,

— Tek tek kişilere etkili biçimde yardım etmek,

— İnsan haklarının gerçekleşmesini, dün olduğu gibi bugün de, Türkiye'de sistemli bir şekilde yapılan işkencenin kaldırılmasını sağlamak;

—Türkiye'deki Kürtlerin kendi kaderlerini tayin edebilmeleri için elinden geleni yapacaktır."

KÖLN...

Baştarafı 2. sayfada)

devletinin kuruluşundan bu yana Kürt halkına karşı izlediği sömürgeci politikaya değindi ve bunu, bizzat TC'nin eski cumhurbaşkanları ve başbakanlarının sözlerinden alıntılar yaparak izleyicilere sundu. Özellikle 12 Eylül 1980'den bu yana Kürt halkı üzerindeki baskıları da örnekleriyle gözler önüne seren Bucak, Kürt halkının ulusal kurtuluşa olan inancının hergeçen gün arttığını, bu konuda sömürgeci devletlerin gelişmelerden korkuya kapıldıklarını ve soykırıma giriştiklerini söyleyerek konuşmasını tamamladı.

Toplantının ikinci bölümünde Bucak, sorulara cevap verdi ve izleyicilerin kafalarındaki birçok konuyu açıklığa kavuşturdu. Toplantıya Almanların yanı sıra, burada doğup büyümüş Türk ve Kürt gençlerinden oluşan 150 dolayında bir kitle katıldı.

15 Şubat 1989 tarihinde yapılan ikinci toplantının konusu ise, sömürgeci Saddam diktatörlüğünün Irak Kürdistanı halkımıza karşı kullandığı kimyasal silahlar sonucu ülkeyi terkedip Türkiye Kürdistanı'na ve İran'a sığınmak zorunda kalan mültecilerin durumu teşkil etti. Köln Üniversitesi'nde yapılan toplantıda, Medico International aracılığıyla İran'daki mülteci kamplarını ziyaret eden biri gazeteci iki Alman, konuşmacı olarak hazır bulundular.

Konuşmacılar, izlenimlerini dialar eşliğinde sundular. Bu arada Türkiye Kürdistanı'ndaki kamplar hakkında da bilgi verdiler ve Irak rejimine kimyasal madde satan F. Alman firmalarının isimlerini sıraladılar. Sorulara cevap verdiler.

Toplantının canalıcı noktalarından birisini de Kürt halkıyla dayanışma oluşturdu. Bunun, nasıl ve ne gibi yöntemlerle daha iyi bir organizeye kavuşturulabileceği tartışıldı. Bu konuda Alman ilerici, demokratik örgütlerine, tek tek kişilere görevlerin düştüğü, yine Kürdistanlı örgütlerin, kişilerin aktif bir çaba içine girmelerinin zorunlu olduğu belirtildi. Tartışmalar sonucu 16-18 Mart tarihleri arasında Halebçe katliamının 1. yılı nedeniyle, F. Almanya ve Batı Berlin'de protesto kampanyalarının düzenlenmesi, bu yönde Köln'de bir komitenin kurulması kararı alındı.

Toplantıya 100 dolayında bir kitle katıldı. Her iki toplantıda da KOMKAR'ın yayın standı vardı.

Bêrivan

16-18 Mart tarihleri arasında F. Almanya ve Batı Berlin'de Halepçe katliamının 1. yılı nedeniyle protesto eylemleri düzenlenecek.

Tüm yurtseverleri, ilerici, devrimci kişileri, örgütleri düzenlenen eylemlere katılmaya çağırıyoruz.

D. KOMKAR Redaksiyonu

★ ★

Li 16-18 Adarê da seranserî Elmanya Federal û li Berlina Rojava ji bo salewexta qetlîama Halepçe, aksiyon wê pêk bên.

Em ji hemû kes û rêxistinên welatparêz, demokrat, pêşverû daxwaz dikin ku, di van aksiyonan da beşdar bibin.

Redaksiyona D. KOMKAR

Kampanya KOMKAR'

"Pıştgıri bı gundiyên Cınêbır (Yeşilyurt), İbrahim Aksoy û Kovara Duweroja Azadi (Özgür Gelecek) ve bılınd bıkın!"

KOMKAR, lı ser bûyêra Yeşilyurt, lı ser İbrahim Aksoy û Kovara Duweroj (Özgür Gelecek) kampanya vekır. Jı ber vê yekê bı Elmani û Tırki belavokek derxıst. Jı Konseya û Parlamena Ewropayê ra, partiyan ra û kesên bı nav û deng ra bı reêkır. Jı wan pıştgıri daxwaz kır. Lı jêr Kurdiya belavokê pêşkêşê xwendevanan dıkın.

Wan rojên dawiyê lı Tırkiyê hemberi mafê mirovati û dıjmınatiya Kurd zordesti qat bı qat zêde bû, ku jı 12 İlonê pê ve ev zordesti domdıke tê. Lı aliyeki ber dınya alamê lı ser "derbasbûna demoqrasiyê" qare-qar tên kırın, her weha ango jı bo demoqrasiyê gavên baş tên avêtın û bı Ewrûpayê ve eleqê xwe pêşda dıbın, lı aliyê dın ji hemberi gelê Kurd leşkerên Tırk êşkencên bı cure cure pêktinın. Gû bı zorê gundiyan dıdın xwanırê. Lı Kurdıstanê êşkence û teror roj bı roj zêde dıbe. Kesên ku behsa Kurd û Kurdıstanê dıkın, rojname û kovarên ku behsa zordestiya "Rojhılat û Rojhılata Başur a Anatoliyê" dıkın, zordestiyek gıran dıbınin; cezayên gıran dıgrın. Berpırsiyar û xwediyên wan kovaran tên gırtın, wan davêjın zindanan û teda û zulm dıkın.

Disa lı cıvina Parlamena Ewrupayê ya Komisyona Tevayi dı navbeyna Tırkiyê û Ewrupê, endamê Partiya Sosyal Demoqrat (SHP) İbrahim Aksoy, behsa mafên Kurdan kır. Jı ber vê yekê Aksoy, bı daxwaza serokê Partiyê İnonu û Baykal bo 2 salan jı partiyê hat avêtın.

Ev bûyêr çı nın?

BÛYÊR I

Van mehên dawi lı Kurdıstanê da bı sedan kes hatın gırtın, êşkence ditın; teda û zordesti bûye karê rojane lı jiyana gelê Kurd û ew bı destê dewletê pêktê. İnsan tên kurşin kırın, laşên wan wek Sêêrtê lı kulikan da tên weşartın, da ku ev qetliamana neyên bihıstın.

Lı 14-15 Çileyê Paşin 1989'an da, bı serokatiya Binbaşı Caffer Tayyar Çağlayan leşken davêjın lı ser gundê **Cınêbır** (Yeşilyurt). Bı teda û êşkence gû bı gundiyan dıdın xwarın û nahêlın ku ew jı gund derkevin. Pıştê bı destê muxtar û çend gundiyan ve ev bûyêra ne mirovi eşkere dıbe, rojname lı ser da dınıvisinın.

Lı ser vê bûyêra ne mirovi mehek derbaz bû. Lê binbaşiyên faşi hin lı ser wezifa xwe ye. Weziri Hundıri Mustefa Kalemli, berê ev bûyêr inkar kır; paşê ji ango destûr da ku, lêkolin destpêbıke. Lê belê beriya qedandına vê lêkolinê serokwezir Ozal û "Waliyê Navçe" ji ev bûyêr inkar hatın û xwestın ku gundiyan bıtırsının û ser vê meselê bıgrın, xweli bıkın.

Lê belê gerek ev bûyêr neyê jı birkırın, roj vê bê jı berpırsiyaran hesap tê pırsin. Ev usa bê zanin.

BÛYÊR II

Bı navê Duweroja Azadi kovarek dı Çileyê Pêşin 1988'an da dest bı weşanê kır. Bı destpêkırına weşan ve, ew bı destê polêsan hat komkırın û derheqa wi da dewa hatın wekırın. Mehkema Parêzi ya Dewletê a beşê Enqerê dı derheqa komkırinê da ango behsa nıjadperesti, kurkırına dıjayetiya çinayeti, propaganda Kurdayeti dıke.. Ber vê yekê ifada ulımdarên bı nav û deng İsmail Beşikçi hat gırtın û berpırsiyarên kovarê Bekir Kesen gırtın bın çavan.

Hêjmara duduyan ji wek ya yeem hat komkırın. Xwediyê kovarê Mehmet Bayrak, jı ber gotara xwe bı navê "87 Saliya Bûyina Nazım Hikmet û Bıratiya Gelên Kurd û Tırk", ku ev gotar berê dı kovara 2000'e Doğru hatıbû weşandın; disa berpırsiyar Bekir Kesen ji jı ber gotara "40 Saliya Daxuyaniya Mafê Mirovati a Navnetewi û Lı Tırkiyê Mafê Mirovati" û çend namên xwendevanan hatın gırtın.

(Dûmahik rûpel 17'an da)

Mercên Aboneti : 6 Mehi 10 DM, sali 20 DM
Abone şartları : 6 aylık 10 DM, yıllık 20 DM

Hesap No : Postschekamt Frankfurt
Konto-Nr : 405767-606

DENGÊ KOMKAR

Xwedi : Federasyona Komelên Karkerên Kurdıstan lı Elmanya Federal
Navnişan : 5000 Köln 1, Hansaring 28-30 Elmanya Federal
Berpırsiyar : A. SAYDAM

IMPRESSUM
Herausgeber KOMKAR
Föderation der Arbeitervereine aus Kurdistan in der BRD e.V.
Verantwortlicher Chefredakteur: A. SAYDAM
Druck: Eigendruck